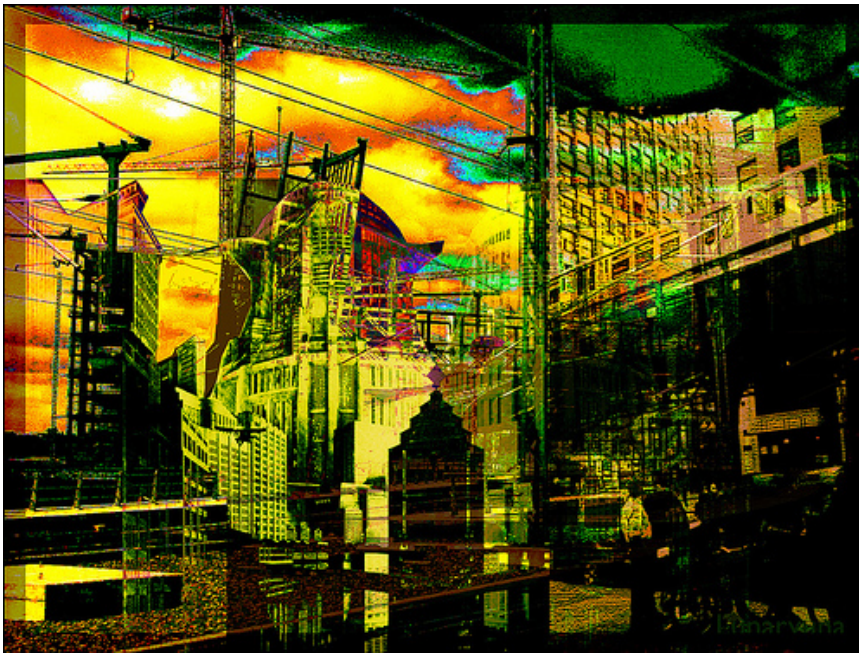

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ-
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΩΡΟΥ»
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ-ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2006-2007

Όνομα : ΛΟΥΙΖΙΔΗ ΣΟΦΙΑ
Α.Μ:41000940

ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: **«Κοινοτική πρωτοβουλία URBAN II. Επιχειρησιακό πρόγραμμα "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006».**
Μία κοινωνιολογική προσέγγιση για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Μάθημα : «οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής ένωσης για την χωροταξία, την περιφερειακή ανάπτυξη και τις πόλεις και η Ελλάδα.

Διδάσκων: Μηνάς Αγγελίδης

ΑΘΗΝΑ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.περιφερειακή πολιτική στην Ε.Ε τα σύγχρονα αστικά κέντρα , τα προβλήματα που δημιουργούνται και η αντιμετώπιση τους μέσω των κοινοτικών πρωτοβουλιών

1.1..ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.

1.2.ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ URBAN II(2000-2006)- URBAN HELLAS

2.1 ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

2.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

2.3 URBAN HELLAS

3.ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006»

3.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

3.2 Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΤΗ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗΣ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

3.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΠΛΗΡΗ ΤΟ ΠΕΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ URBAN

4.ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006

4.1 ΣΤΟΧΟΙ, ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.2 Προτεραιότητες, Μέτρα, Έργα, Δράσεις

4.3 Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και τις ισότητες των ευκαιριών και η σχέση τους με τη χωρική συνισταμένη .το παράδειγμα του τρίτου άξονα προτεραιότητας του URBAN ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

4.4 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

4.5 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ⇔ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

**5.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ URBAN.**

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

« Η πόλη είναι πράγμα ευάλωτο, μπορεί να εκφυλισθεί και να φτάσει σε αποσύνθεση» αν και η συγκεκριμένη σκέψη προέρχεται από το έργο του Πλάτωνα η πολιτεία και αν και για τον Πλάτωνα το αστικό φαινόμενο όπως εκφράζεται μέσα από τον όρο «πόλη» εμφανίζεται με την έννοια της πολιτικής δραστηριότητας , επανερχόμενοι στη σημερινή εποχή όπου η σύγχρονη πόλη εμφανίζεται ως το «φυσικό» περιβάλλον ανάπτυξης του καπιταλιστικού συστήματος, όπου στηρίζεται και υποστηρίζει τις κοινωνικές ανισότητες οι οποίες αποκρυσταλλώνονται μέσω του χωρικού διαχωρισμού (π.χ συνοικίες , τύποι στέγασης) ,η αποσύνθεση όσον αφορά αυτό που τη σημερινή εποχή χαρακτηρίζουμε ως πόλη φαίνεται να είναι πιο έντονη από ποτέ και η πόλη να γίνεται συνεχώς και πιο ευάλωτη .

Το δομημένο περιβάλλον στο πλαίσιο των πόλεων σηματοδοτεί και οργανώνει αντίστοιχα την εξελικτική , συμβολική και δυναμική μορφή της ανθρώπινης κοινωνίας . Η αστικοποίηση που είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση μεγάλου πληθυσμού στις πόλεις αλλάζει τα δεδομένα που μέχρι τότε ήθελαν τον άνθρωπο να είναι κυρίαρχος του χώρου , να τον επηρεάζει , να τον αλλάζει και να δημιουργεί συνθήκες μέσα στις οποίες θα έχει μια πρότυπη ζωή , έτσι παρατηρούμε πλέον ο χώρος να επηρεάζει το άτομο.

Οι σύγχρονοι ρυθμοί των πόλεων δημιουργούν πολλά προβλήματα τα οποία ουσιαστικά είναι το αποτέλεσμα του μεγάλου αριθμού των κατοίκων τους. Οι κάτοικοι σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν εύκολα την δυνατότητα να αντιδράσουν και να επιλέξουν το τι θέλουν να κάνουν. *«Ο άνθρωπος αποτελούσε μέρος της μητέρας φύσης»* όπως αναφέρει ο Ζιμελ, και προσθέτει *«ζαφνικά γίνεται μέρος ενός κτισμένου περιβάλλοντος που ενώ στην αρχή πίστευε πως τον υπηρετεί και είναι καθαρό σημάδι του πολιτισμού , τελικά αλλοτριώνεται και το υπηρετεί .»*

Μέσα σε αυτές στις συνθήκες λοιπόν ξεκινούν να γίνονται προσπάθειες , και συγκεκριμένα στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης όπου μας ενδιαφέρει στην προκειμένη περίπτωση, έτσι ώστε το αστικό περιβάλλον σε αρκετές περιπτώσεις να υποστεί τις παρεμβάσεις εκείνες οι οποίες θα το επαναφέρουν σε μια μορφή που θα χαρακτηρίζεται από αειφορία., στην βιώσιμη δηλαδή ανάπτυξη της πόλης .Ένας από τους σημαντικούς στόχους στα πλαίσια της περιφερειακή πολιτικής και της χωροταξική είναι ο περιορισμός των ανισοτήτων , οι οποίες να σημειώσουμε πως όσον αφορά τη χωρική κατανομή παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις από χώρα σε χώρα. Όπως θα δούμε και παρακάτω μια από αυτές τις μορφές παρέμβασης σε επίπεδο δράσης αφορά και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες οι οποίες έχουν ως αφετηρία την ευρωπαϊκή επιτροπή και χρηματοδοτούνται σε μεγάλο ποσοστό από αυτή , μα οι ίδιες οι χώρες είναι αυτές που θα προτείνουν τα προγράμματα, μια τέτοιου τύπου κοινοτική πρωτοβουλία είναι και του Urban ,όπου και θα αναφερθούμε.

Αυτό που θα θέλαμε να σημειώσουμε είναι πως το δομημένο περιβάλλον , και ουσιαστικότερα η πόλη στα πλαίσια τις συγκεκριμένης εργασίας , με την κοινωνία , ή καλύτερα την κοινωνική δομή – το συνδέει μια σχέση άρρηκτη και ουσιαστικά αμφίδρομη όσον αφορά τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, που μπορεί καταρχήν να αποκρυσταλλώνεται όπως αναφέραμε σε χωρικά δεδομένα κατασκευασμένου περιβάλλοντος ενέχει όμως πολλές κοινωνιολογικές συνισταμένες καθώς ουσιαστικά στοχεύει στη βελτίωση των συνθηκών του συγχρόνου αστικού τρόπου ζωής για το άτομο και για την κοινωνία.

Ακόμα και αν αρχικά μπορεί να θεωρείται πως ένα κοινωνικό φαινόμενο όπως π.χ η ανεργία, ελάχιστη σχέση μπορεί να παρουσιάζει με ζητήματα χώρου στην ουσία παρουσιάζουν μεγάλη σχέση καθώς καθώς μπορούν να αλληλοεπηρεαστούν.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Μέσω της κοινοτικής πρωτοβουλίας του Urban II και συγκεκριμένα του επιχειρησιακού προγράμματος **«ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006»**, στο οποίο και θα αναφερθούμε, θα προσπαθήσουμε να παρατηρήσουμε αυτή την αμφίδρομη σχέση του κατασκευασμένου περιβάλλοντος στα πλαίσια της πόλης και των κοινωνικών συνθηκών.

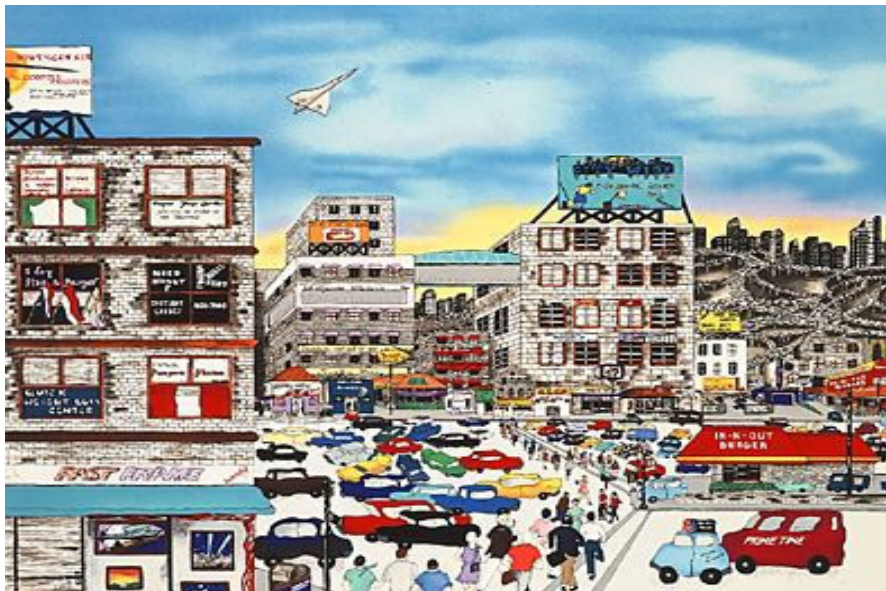
Θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε από μια περισσότερο κοινωνιολογική οπτική τις παρεμβάσεις που λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια της συγκεκριμένης πόλης του Περάματος και να παρατηρήσουμε πως ο χώρος από τη στιγμή που δημιουργείται ή αναδημιουργείται από τον άνθρωπο δεν είναι κάτι ανεξάρτητο από αυτόν και όπως φαίνεται θα πρέπει να λαμβάνεται πρωταρχικά υπόψη του και σε οποιοδήποτε προσπάθεια επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων

Από την πλευρά της Ευρωπαϊκής πολιτικής για την περιφερειακή ανάπτυξη και την αειφορία γίνονται προσπάθειες και υπάρχουν πρωτοβουλίες που εσωκλείουν μέτρα και δράσεις τα οποία έχουν άμεση σχέση με την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων τα οποία γίνεται προσπάθεια να επιτευχθούν μέσω παρεμβάσεων στο χώρο , κάτι αντίστοιχο θα πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψη όταν γίνεται προσπάθεια επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων , να λαμβάνεται δηλαδή πρωταρχικά υπόψη η συνισταμένη της χωρικής διάστασης, και αυτό θα πρέπει να συμβαίνει σε πρακτικό επίπεδο και να και να μην παρακωλύονται οι προσπάθειες από αφηρημένα θεωρητικά σχήματα και μόνο, κάτι το οποίο σε αρκετές περιπτώσεις εμφανίζεται να είναι εμπόδιο από την πλευρά των θεωρητικών επιστημών συνηθέστερα όπως π.χ η κοινωνιολογία , θα πρέπει λοιπόν να αρχίσει να δίνεται περισσότερη βαρύτητα και σε πρακτικό επίπεδο.

Η παρουσίαση του Urban Περάματος δεν επιλέχθηκε να γίνει μόνο και μόνο για να παρουσιαστεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα και οι δράσεις που έλαβαν χώρα καθώς είναι ήδη αρκετά γνωστές, μα επιλέχθηκε στα πλαίσια αυτής της εργασίας

ουσιαστικά για να παρουσιαστεί αυτή σημαντική συνισταμένη του χώρου όσον αφορά τα κοινωνικά θέματα.

Καταρχήν θα αναφέρουμε ορισμένα πράγματα όσον αφορά τις πολιτικές που ακολουθεί η Ε.Ε στα αστικά κέντρα και έχουν ως στόχο την αειφορία. Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στην κοινοτική πρωτοβουλία URBAN και θα ακολουθήσει εκτενέστερη αναφορά στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου Περάματος όπου και θα δοθεί βαρύτητα στον τρίτο άξονα προτεραιότητας καθώς έχει άμεση σχέση με τις κοινωνικές ανισότητες και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ο οποίος είναι το αποτέλεσμα ενός τρόπου ζωής που σε αρκετές περιπτώσεις δεν δημιουργεί δικαίωμα επιλογής και για αυτό είναι σημαντικό να ξανασυλλογιστούμε τις πόλεις έτσι ώστε να ξαναποκτήσουν εκείνη την αρχική ιδιότητα του εξελικτικού πολιτιστικού επιτεύγματος.

1.περιφερειακή πολιτική στην Ε.Ε τα σύγχρονα αστικά κέντρα , τα προβλήματα που δημιουργούνται και η αντιμετώπιση τους μέσω των κοινοτικών πρωτοβουλιών

ΤΑ σύγχρονα ευρωπαϊκά αστικά κέντρα στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης παρουσιάζουν αρκετά και μεγάλα προβλήματα είτε κοινωνικά ,είτε οικονομικά ,είτε περιβαλλοντικά . Το 80% περίπου των Ευρωπαίων, δηλαδή 4 στους 5 πολίτες , ζουν σε πόλεις με συνέπεια η θέση τους να δυσχαιρένει καθώς η ποιότητα ζωής του δεν είναι αυτή που θα έπρεπε . Η Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστά την πλέον αστικοποιημένη περιοχή του κόσμου. ¹

Η άναρχη αστική εξάπλωση που έχει ως συνέπεια αυτό να υπάρχει **υπερπληθυσμός** στο εσωτερικό των πόλεων δημιουργεί πολλών τύπων προβλήματα που κυμαίνονται από τα μεγάλα ποσοστά ανεργίας και από την υποβάθμιση των χώρων διαβίωσης με συνέπεια ένα μη βιώσιμο αστικό περιβάλλον όπου οι ευκαιρίες μειώνονται και **ενθαρρύνεται η ύπαρξη φαινομένων όπως μακροχρόνια ανεργία , έλλειψη κοινωνικών υποδομών και έλλειψη σωστού δομημένου περιβάλλοντος και κατάλληλων χώρων για μια ικανοποιητική ζωή** , τα προβλήματα αυτά διαιωνίζονται καθώς διαιωνίζουν και τις ήδη υπάρχουσες κοινωνικές διαφορές έτσι δημιουργούνται πόλεις όπου αναγκαστικά συγκεντρώνουν τις πιο αδύνατες κοινωνικά και οικονομικά ομάδες με αποτέλεσμα να έχουμε κόσμους δυο ταχυτήτων και άνιση ανάπτυξη ² .

Ο χώρος είναι μια έννοια πολυσύνθετη, μία έννοια που χρήζει μεγαλύτερης προσοχής και μελέτης ειδικότερα από την πλευρά των κοινωνικών επιστημών. Πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες συνισταμένες που καθορίζει και τις κοινωνικές μα και τις οικονομικές συνθήκες διαβίωσης ενός πληθυσμού , ή τουλάχιστον είναι σε μεγάλο βαθμό αλληλένδετα , καθώς το άτομο ενυπάρχει στο χώρο παίρνει και δίνει στοιχεία σε αυτόν

Ο κοινωνικός διαχωρισμός μέσα στην πόλη είναι και αποτέλεσμα του χωρικού διαχωρισμού και το αντίστροφο.Το δομημένο περιβάλλον είναι στις σύγχρονες πόλεις το κατεξοχήν «φυσικό περιβάλλον»του ανθρώπου και άρα **ο στόχος πρέπει να είναι είτε να βελτιώνεται είτε να δημιουργείται σωστά** αν θέλουμε να μιλάμε για υγιείς πόλεις και βιώσιμες .

Η αστική παρέμβαση τίθεται πλέον αναγκαία και είναι εκείνη η οποία θα οδηγήσει σε μια αειφόρο ανάπτυξη, και άλλωστε προς μια προοπτική οικονομικής ολοκλήρωσης της ευρωπαϊκής ένωσης απαιτεί μία χωροταξική οργάνωση και μία διαχείριση του χώρου κατά συνέπεια των πόλεων που να ευνοούν την ανάπτυξη και όχι να μεγεθύνουν τα προβλήματα.

¹ Βλ.και στο (COM(2004)60)τελικό ,Βρυξέλλες 11-02-04

² Βλ.Νικολαΐδου Σήλια,, η κοινωνική οργάνωση του αστικού χώρου, Παπαζήσης, Αθήνα ,1996, σ.σ 67-75

Να σημειώσουμε ότι σε Ευρωπαϊκό επίπεδο η χωρική ανάπτυξη ήταν περιορισμένης εμβέλειας μέχρι και το 1970 από τις αρχές του 1990 και έπειτα άρχισε να αποκτά όλο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον μα και γίνεται και αναγκαίο το γεγονός της δημιουργίας μιας σωστής προσέγγισης για τη πολιτική της χωρικής ανάπτυξης με άξονες την περιφερειακή ανάπτυξη και τις αστικές παρεμβάσεις που θα έχουν ως στόχο την αειφορία..Να προσθέσουμε βέβαια πως ο κοινοτικός χώρος παρουσιάζει μεγάλες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη του σε μεγέθη οικονομικά , όπως η χωρική κατανομή του εισοδήματος, , σε πληθυσμιακά μα και στις ανισότητες που παρουσιάζουν.³

1.1..ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.

Οι αρχές της αειφόρου ανάπτυξης κατά την ευρωπαϊκή ένωση αφορούν :

- *την ισόρροπη ενσωμάτωση της οικονομικής,*
- *κοινωνικής,*
- *περιβαλλοντικής και*
- *πολιτιστικής διάστασης, και επίσης, ειδικότερα,*
- *περιλαμβάνει την ανάγκη προώθησης και επίτευξης της ισότητας ανδρών και γυναικών.*

Στόχος της περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής ένωσης τίθεται η αρμονική ανάπτυξη ενισχύοντας τη μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ περιφερειών και πρόληψη δημιουργίας νέων ανισοτήτων μέσω της μεταβίβασης κοινοτικών πόρων προς τις περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα. Άλλωστε, ενισχύοντας τις προβληματικές περιοχές να αναπτύξουν τα δίκτυα των υποδομών τους, τα κράτη μέλη και η Ένωση μπορούν να τις βοηθήσουν , όχι μόνο να επεκτείνουν τις αγορές τους προς το όφελος όλων, αλλά και να ισορροπήσουν καλύτερα όλη την οικονομία της Ένωσης ενόψει των μελλοντικών αγορών ο κύριος στόχος δηλαδή σχετίζεται άμεσα με οικονομικούς παράγοντες.Μη μας διαφεύγει άλλωστε το γεγονός πως από τις πρώιμες προσπάθειες των πολιτικών της ευρωπαϊκής ένωσης για την χωρική ανάπτυξη και αναφερόμαστε στο **ΣΑΚΧ(σχέδιο ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου)**⁴του οποίου η εκπόνηση αποφασίσθηκε από τα κράτη μέλη της Ε.Ε το 1993 , βασικοί στόχοι που υιοθέτησε το ΣΑΚΧ ήταν : *η οικονομική και κοινωνική συνοχή , η βιώσιμη ανάπτυξη και η εξισορρόπηση του χώρου της Ευρώπης ως προς την ανταγωνιστικότητα του.* Μπορούμε να παρατηρήσουμε πως οι πολιτικές για την χωρική ανάπτυξη στην Ε.Ε είναι απαιτούμενες εφόσον μια ισχυρή ευρωπαϊκή οικονομία τίθεται ως αναπόσπαστο μέρος της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης . Η ανάπτυξη του χώρου προαπαιτείτε εφόσον θέλουμε να αναφερόμαστε σε οικονομική συνοχή .

³ Βλ.Αγγελίδης Μηνάς „οι πολιτικές της ευρωπαϊκής ένωσης για την χωρική ανάπτυξη ,εκδόσεις Ε.Μ.Π ,Αθήνα ,2004,σελ31

⁴ Βλ., ο.π, σελ88

Η ευρωπαϊκή ένωση μέσω ενός μεγάλου φάσματος παρεμβάσεων προσπαθεί να μειώσει τις αποκλίσεις μεταξύ περιφερειών μέσω κατευθύνσεων για τη χωροταξία , τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων και με χωρικές παρεμβάσεις που σχετίζονται με πολιτικές όπως αυτές του περιβάλλοντος .

Να αναφέρουμε καταρχήν ότι η έννοια της αειφόρου χωρικής ανάπτυξης που έγγυται στα πλαίσια της αειφόρου αστικής ανάπτυξης μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1990 δεν ήταν μέσα στα πλαίσια των πολιτικών της ευρωπαϊκής ένωσης. Η θεωρία της Ευρωπαϊκής χωροταξίας μπορούμε να πούμε ότι καταρχήν στηρίζεται σε μία οικονομική ολοκλήρωση η οποία και ενσωματώνει κατά κάποιο τρόπο μία περισσότερη κοινωνική προσέγγιση διαχείρισης του χώρου που έγγυται σε καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

Γενικός σκοπός της θεματικής στρατηγικής για το αστικό περιβάλλον τίθεται

Η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων και της ποιότητας των αστικών περιοχών και εξασφάλιση υγιούς περιβάλλοντος διαβίωσης για τους κατοίκους των ευρωπαϊκών πόλεων ,με ενίσχυση της συμβολής του περιβάλλοντος στην αειφόρο αστική ανάπτυξη, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα σχετικά οικονομικά και κοινωνικά θέματα.

Η θεματική στρατηγική θα προωθήσει μια αναλυτική προσέγγιση, διαμορφώνοντας μια ευρωπαϊκή θεώρηση για τις αειφόρους πόλεις και συνυπολογίζοντας τις ιδιαίτερες συνθήκες των χωρών που πρόκειται να προσχωρήσουν ή είναι υποψήφιες να προσχωρήσουν στην Ένωση. Είτε μέσω ειδικών πρωτοβουλιών , είτε μέσω κατευθύνσεων χωρικών παρεμβάσεων και κατευθύνσεων περιφερειακής πολιτικής η αειφορία και η μείωση των ανισοτήτων τίθεται κεντρικό θέμα.⁵

Αν θα θέλαμε να αναφερθούμε σε χρονολογικούς σταθμούς που αφορούν το αστικό περιβάλλον από την ευρωπαϊκή ένωση θα αναφέραμε τους εξής :

- ❖ Το "Πράσινο Βιβλίο για το αστικό περιβάλλον" του **1990** παρουσίασε μια πλήρη και διορατική επισκόπηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει το αστικό περιβάλλον και πρότεινε για πρώτη φορά μια γενική προσέγγιση και μια σειρά δράσεις στο ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ❖ Το **1991** συγκροτήθηκε η ομάδα εμπειρογνομόνων της ΕΕ για το αστικό περιβάλλον.
- ❖ Το **1993** ξεκίνησε το έργο για τις αειφόρους πόλεις. Οι στόχοι του ήσαν η προβολή νέων ιδεών για αειφορία στις ευρωπαϊκές αστικές περιοχές, η ενθάρρυνση της ευρείας ανταλλαγής εμπειριών, η διάδοση ορθών πρακτικών επίτευξης αειφορίας στο αστικό επίπεδο, η διατύπωση συστάσεων προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές.
 - ❖ Το **1993** εκπονήθηκε όπως και προαναφέραμε το «σχέδιο ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου»

⁵ Βλ. (SEC(2006)16) και επιπλέον(SEC(2006)16)

❖ Το **1996**, η ομάδα εμπειρογνομόνων της ΕΕ εκπόνησε τη σημαντική έκθεση «Ευρωπαϊκές αειφόροι πόλεις» για την υποστήριξη της διαδικασίας της Τοπικής Ατζέντας 21. Η έκθεση αυτή παρείχε ένα λεπτομερές πλαίσιο τοπικής δράσης, που όριζε την αστική διαχείριση, την ολοκλήρωση των πολιτικών, τη θεώρηση με γνώμονα τα οικοσυστήματα και τη συνεργασία και τη σύμπραξη ως βασικές αρχές της πορείας προς την αειφορία στις αστικές περιοχές

❖ η ανακοίνωση του **1997** με τον τίτλο «Προς ένα πρόγραμμα για το αστικό περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση» επικεντρωνόταν στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις και πόλεις, και τόνιζε την αναγκαιότητα της αστικής προοπτικής στις πολιτικές της ΕΕ.

❖ Ακολούθησε η ανακοίνωση του **1998** «Αειφόρος αστική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πλαίσιο δράσης»

❖

Ακολούθησε η ανακοίνωση του **1998** «Αειφόρος αστική ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πλαίσιο δράσης» που υιοθέτησε για πρώτη φορά μια πραγματική προσέγγιση αειφόρου ανάπτυξης, με τέσσερις αλληλοεξαρτώμενους πολιτικούς στόχους:

– ενίσχυση της οικονομικής ευημερίας και της απασχόλησης στις μεγαλουπόλεις και τις

πόλεις,

– προώθηση της ισότητας, της κοινωνικής ένταξης και της ανανέωσης στις αστικές περιοχές,

– προστασία και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος με απώτερο σκοπό την τοπική και

πλανητική αειφορία και

– συμβολή στην καλή διακυβέρνηση και στην ενδυνάμωση της τοπικής εξουσίας.

❖ Το **1999** εγκρίθηκε το τελικό έγγραφο του ΣΑΚΧ , στο Πότσταμ, από τους αρμοδίους για την χωροταξία υπουργούς .

❖ Το **2001**, η ομάδα εμπειρογνομόνων της ΕΕ εκπόνησε την έκθεση «Προς αειφόρους χρήσεις αστικής γης: συμβουλές προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για πολιτική και δράση». Σε ευρύτερο επίπεδο, το άρθρο 6 της Συνθήκης τοποθετεί την αειφόρο ανάπτυξη στον πυρήνα των πολιτικών και των δράσεων της ΕΕ, όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση του 2001 με τον τίτλο «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη».

Να σημειώσουμε επιπλέον πως από το πρώτο κιόλας κοινοτικό πλαίσιο στήριξης(1989-1993) ενσωματώνονται σχέδια περιφερειακή αναπτύξεις και τίθεται ως στόχος η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, φτάνοντας στο τρίτο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης με προγραμματική περίοδο το 2000-2006 παρατηρούμε ότι η οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση στα πλαίσια περιφερειακών πολιτικών και πρωτοβουλιών με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων παραμένει

πρωταρχικός στόχος .Στα πλαίσια του Γ κοινοτικού πλαισίου ανήκει και η κοινοτική πρωτοβουλία του URBAN.⁶

1.2.ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Μια από τις ευρωπαϊκές πολιτικές για την χωρική ανάπτυξη είναι, όπως προαναφέραμε, και αυτή των κοινοτικών πρωτοβουλιών .Οι **κοινοτικές πρωτοβουλίες** είναι : *διεθνικά ευρωπαϊκά προγράμματα τα οποία προτείνονται από την επιτροπή στα κράτη-μέλη στην προσπάθεια επίλυσης ζητημάτων που αφορούν την ένωση ως σύνολο και το οποία στοχεύουν σε μία συντονισμένη δράση η οποία θα επιφέρει τα θεμιτά αποτελέσματα.*

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ευρωπαϊκής ένωσης:

- ✚ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ),
- ✚ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ),
- ✚ Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΕΠΕ, τμήμα Προσανατολισμός),
- ✚ Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ),)
- ✚

Ειδικότερα, **το ΕΤΠΑ** δημιουργήθηκε το 1975 για τη χρηματοδοτική υποστήριξη των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης υπέρ των μειονεκτικών περιφερειών. Στόχος του είναι να συμβάλει στη μείωση των κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης.

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, στις οποίες ανήκει και το Urban II , για το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 ήταν :

1.URBAN II: *το οποίο σχετίζεται με την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη .*

2.EQUAL: *διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας ν και ασχολείται με ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα των συγχρόνων πόλεων την ανεργία.*

3.LEADER+: *ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης,μα και μέσω διακρατικών συνεργασιών*

4.INTERREG III: *διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική ανάπτυξη.*

Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες όπως αναφέραμε χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή ένωση σε μεγάλο ποσοστό άλλα τα προγράμματα προτείνονται από τις περιοχές που μέσω μιας διαδικασίας και βάση συγκεκριμένων κριτηρίων τελικά επιλέγονται.

⁶ Βλ.στην ιστοσελίδα <http://www.kps.gr>

2.Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ URBAN II(2000-2006)-URBAN HELLAS

URBAN II

Η πρωτοβουλία URBAN II είναι όπως προαναφέραμε μια από τις 4 κοινοτικές πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης και τη δημιουργία ενός βιώσιμου αστικού περιβάλλοντος και με βασική αρχή την καινοτομία.

Το urban II είναι η συνέχεια της κοινοτικής πρωτοβουλίας του urban I το οποίο προωθήθηκε, πιλοτικά, το 1994 ως απάντηση στα προβλήματα που απασχολούν τις κομμοπόλεις και τις πόλεις της Ευρώπης δηλαδή:

- ✚ η υψηλή ανεργία,
- ✚ ο κίνδυνος κοινωνικού αποκλεισμού, και
- ✚ το παραμελημένο φυσικό περιβάλλον

είναι μερικά από τα σοβαρά προβλήματα τα οποία καθιστούν τις συνθήκες στις ευρωπαϊκές πόλεις μη βιώσιμες .

παρατηρούμε σε αυτό το σημείο αυτή τη σχέση που αναφέρουμε χωρική δομή - κοινωνικής δομής καθώς τα προβλήματα τα οποία προαναφέρονται έχουν την ικανότητα να επηρεάσουν κατά πολύ τη ζωή των πολιτών τις κάθε πόλεις μα και αν επιζητήσουν τη λύση τους μέσω της χωρικής ανάπτυξης.

Στην Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN εντάσσονται παρεμβάσεις σε μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας μας, όπου κυριαρχούν *η αποβιομηχάνιση, η ανεργία, η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.*

Βασικός στόχος στο urban I είναι: *η βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών , η αναβάθμιση του περιβάλλοντος και η δημιουργία δικτύων κοινωνικού εξοπλισμού ώστε να προσελκύνονται οικονομικές δραστηριότητες που θα αλλάξουν την εικόνα των αστικών αυτών περιοχών, θα καλύψουν ένα σημαντικό μέρος της ανεργίας και θα θέσουν τις βάσεις της ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή*

Αποβλέπει στην

- ✚ "επιχειρησιακή πόλη",
- ✚ στη "κοινωνική πόλη της απασχόλησης / πρόνοιας / υγείας / ασφάλειας",
- ✚ στην "πολιτισμική πόλη",
- ✚ στη συμμετοχική και πληροφορημένη πόλη",
- ✚ στην "τοπικά ολοκληρωμένη διεθνή πόλη"

καθώς το 1999 το πρόγραμμα αξιολογήθηκε και θεωρήθηκε ότι οδήγησε σε ορατές βελτιώσεις όπου υπήρξαν παρεμβάσεις , το 2000 ξεκίνα ένα δεύτερο στάδιο εφαρμογής του προγράμματος ,δηλαδή το URBAN II,το **οποίο αποβλέπει:**

στην οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση πόλεων και οικισμών σε κρίση έτσι ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες η οποίες χαρακτηρίζουν μία πόλη βιώσιμη.

Με την Πρωτοβουλία URBAN II, προωθείται μία νέα προσέγγιση περί της αστικής ανάπτυξης. Ενώ διατηρείται καταρχήν μία ολοκληρωμένη προσέγγιση στα κοινωνικά, οικονομικά, και περιβαλλοντικά προβλήματα, **βασικός στόχος του URBAN II είναι όπως προαναφέραμε η καινοτομία.**

Σχετικά με την έννοια της καινοτομίας να σημειώσουμε ότι οι καινοτομικές δράσεις αφορούν δράσεις που στα πλαίσια των πόλεων που συμβαίνουν είτε δεν έχουν ξαναγίνει ποτέ στο παρελθόν , μα αναφερόμαστε και σε δράσεις οι οποίες συμβαίνουν γενικότερα για πρώτη φορά .Καινοτομία δηλαδή είτε ως προς την ίδια την πόλη είτε όμως και ως προς μια εντελώς νέα ενέργεια .

Στο urban I οι ελληνικές πόλεις οι οποίες δέχθηκαν παρεμβάσεις ήταν το Κερατσίνι , η Νέα Ιώνια του βόλου , η Πάτρα , η δυτική Θεσσαλονίκη το περιστέρι και η Ερμούπολη.

Υπήρξαν πράγματι βελτιώσεις στις παραπάνω πόλεις ,όμως θα πρέπει να παρατηρήσουμε πως τα αποτελέσματα θα μπορούσαν να είναι ακόμα πιο καρποφόρα εάν υπήρχε μια διαφορετική προσέγγιση από τους αρμόδιους φορείς και δεν αντιμετώπιζαν προβλήματα προσαρμογής των στόχων ,επιπλέον ο πιλοτικός χαρακτήρας του προγράμματος δεν επέτρεπε μία ολοκληρωμένη πολιτική αστικής παρέμβασης στα πλαίσια μιας πόλης , μα στόχευε στη βελτίωση συγκεκριμένων προβλημάτων .Καθώς εντοπίστηκαν τα προβλήματα που έπρεπε να καταπολεμηθούν και δεν τα κάλυψε το URBAN I , στο urban II σημειώθηκαν η εξής παρατηρήσεις έτσι ώστε να υπάρξει μια πιο βελτιωμένη μορφή του προγράμματος .

✚ **Τα προγράμματα να έχουν την όσο το δυνατόν πληρέστερη συμμετοχή του κοινού στη διαχείριση και την εφαρμογή του προγράμματος.**

✚ **Τα προγράμματα θα πρέπει να αποκτήσουν ευρεία τοπική συμμετοχή/ συνεργασία για την επιτυχή διεξαγωγή του προγράμματος.**

✚ **Η διεθνική δικτύωση πρέπει να προωθηθεί, καθώς επίσης και εθνικές δραστηριότητες δικτύωσης μεταξύ πόλεων του URBAN.**

✚ **Θα πρέπει να καθιερωθούν αποτελεσματικά συστήματα ελέγχου και αξιολόγησης.**

✚ **Τα χρονοδιαγράμματα θα πρέπει να είναι εύκαμπτα, ώστε να προβλέπουν καθυστερήσεις και συνεπώς τα προγράμματα να επιτυγχάνουν τους στόχους τους».**

Οι παρατηρήσεις αυτές συνέβαλαν ουσιαστικά στο σχεδιασμό της Κ.Π. URBAN II

Boosting depressed urban areas

Όπως προαναφέραμε με την Πρωτοβουλία URBAN II, προωθείται μία νέα προσέγγιση της αστικής ανάπτυξης. Διατηρείται μία ολοκληρωμένη προσέγγιση στα ουσιαστικά προβλήματα των πόλεων δηλαδή στα κοινωνικά, οικονομικά, και περιβαλλοντικά , και τίθεται ως βασικός η **καινοτομία**.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN II χρηματοδοτείται **αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ, από κοινού με τα κράτη- μέλη της Κοινότητας**. Η συνδρομή του ΕΤΠΑ ανέρχεται το 75% του συνολικού κόστους για τις περιφέρειες του στόχου 1 και μέχρι το 50% για τις λοιπές περιφέρειες. **Ο Προϋπολογισμός είναι 1.578.459.615 ευρώ (τιμές 1999) και αυτά τα 727.700.000 αποτελούν την συγχρηματοδότηση του ΕΠΠΑ.**

Η πρωτοβουλία θεσπίζεται με απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 28 Απριλίου 2000 και αφορά στην οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση αστικών περιοχών.

Σύμφωνα με την πρωτοβουλία URBAN II, η χρηματοδότηση της Κοινότητας διατίθεται για τη λήψη μέτρων σε περιοχές που πληρούν τις γενικές κατευθύνσεις που καθορίζονται στην ανακοίνωση και που συμπεριλαμβάνονται σε προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας (ΠΚΠ) τα οποία υποβλήθηκαν από τις ορισθείσες από τα κράτη μέλη αρχές και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Καταρχήν ο πληθυσμός των πόλεων που έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αιτήσεις για το πρόγραμμα URBAN II θα πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να είναι τουλάχιστον 20 000, αν και αυτό το ελάχιστο όριο μπορεί να μειωθεί σε 10 000 σε ειδικές πάντα περιπτώσεις.⁷

⁷ Βλ. στην ιστοσελίδα <http://www.urban.gr>

2.1 ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος είναι η εξής :

η συμβολή στην αναζήτηση ολοκληρωμένων και βιώσιμων παρεμβάσεων, οι οποίες θα αντιμετωπίσουν το ιδιαίτερα οξύ κοινωνικό πρόβλημα της κρίσης των πολυάριθμων αστικών κέντρων, με ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής εξυγίανσης, ανανέωσης των υποδομών και των εξοπλισμών και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

η προώθηση της διαμόρφωσης και εφαρμογής ιδιαίτερα καινοτόμων στρατηγικών για την αειφόρο οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση μικρού και μεσαίου μεγέθους κωμοπόλεων και πόλεων ή μειονεκτικών αστικών περιοχών σε μεγαλύτερες πόλεις,

η ανάπτυξη της γνώσης και η ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών στον αστικό χώρο, σε σχέση με οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και διοικητικά θέματα, για την αειφόρο αστική αναζωογόνηση και ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Παρατηρούμε δηλαδή την προσέγγιση αυτής της άρρηκτης σχέσης χώρου-κοινωνικών παραγόντων με μία τάση ταυτόχρονης αμφίδρομης και αλληλένδετης ανάπτυξης και των δυο , η χωρική ανάπτυξη εσωκλείει και πολιτικές κοινωνικής ανάπτυξης . Άλλωστε από το πρώτο στρατηγικού χαρακτήρα σχεδίου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου το 1993 (ΣΑΚΧ) ένας από τους βασικούς του στόχους ήταν και η κοινωνική συνοχή , η οποία και παραμένει στόχος στα πλαίσια των κοινοτικών πολιτικών της χωρικής ανάπτυξης .

Τα γενικά κριτήρια περί τις επιλεξιμότητας των πόλεων είναι τα εξής::

υψηλό επίπεδο ανεργίας μακράς διάρκειας·

χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας·

υψηλό επίπεδο φτώχειας και αποκλεισμού·

ειδικές ανάγκες ανασυγκρότησης, λόγω τοπικών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων·

μεγάλο αριθμό μεταναστών, εθνικών και μειονοτικών ομάδων, ή προσφύγων·

χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, σημαντικές ελλείψεις ικανοτήτων και υψηλά ποσοστά μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο·

υψηλό επίπεδο εγκληματικότητας ενηλίκων και ανηλίκων·

επισφαλείς δημογραφικές τάσεις·

ιδιαίτερα υποβαθμισμένο περιβάλλον.

Εκ των οποίων κάθε πόλη που θα επιλεγεί θα πρέπει να πληρή τουλάχιστον τα 3 κριτήρια.

Συνολικά συμμετείχαν οι εξής 70 πόλεις:

Βέλγιο: Bruxelles - Capitale, Antwerpen, Sambreville

Δανία: Arhus, Gellerup

Γερμανία: Berlin, Bremerhaven, Dessau, Dortmund, Gera, Kassel, Kiel, Leipzig, Luckenwalde, Mannheim, Neubrandenburg, Saarbucken

Ελλάδα: **Πέραμα, Κομοτηνή, Ηράκλειο**

Ισπανία: S. Cristobal de la Laguna, Pamplona, Orense, Gijon, Teruel, S. Adria de Besos, Jaen, S. Sebastian-Pesajes, Caceres, Granada

Γαλλία: Clichy-Montfermeil, Le Mantois, Grigny/Viry, Val-de-Seine, Bastia, Le Havre, Strasbourg, Grenoble, Bordeaux

Ballyfermot

Ιταλία: Carrara, Caserta, Crotone, Genova, Milano, Misterbianco, Mola di Bari, Pescara, Taranto, Torino

Κάτω Χώρες: Amsterdam, Rotterdam, Heerlen

Αυστρία: Wien, Graz

Πορτογαλία: Amadora, Lisboa, Porto

Φινλανδία: Helsinki/Vantaa

Σουηδία: Goteborg

Ηνωμένο Βασίλειο: West Wrexham, Belfast, Bristol, Burnley, Halifax, Hetton & Murton, Normanton in Derby, Peterborough, Stockwell, Thames Gateway, Clyde Waterfront

2.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Ο βασικός στόχος του προγράμματος έγκνται στην αναζήτηση ολοκληρωμένων και βιώσιμων παρεμβάσεων, οι οποίες θα αντιμετωπίσουν τα κοινωνικά προβλήματα των αστικών κέντρων στα πλαίσια της σύγχρονης ευρωπαϊκής πραγματικότητας, με οικονομικού και κοινωνικού τύπου ενέργειες εξυγίανσης, ανανέωσης των υποδομών και των εξοπλισμών και βελτίωσης του περιβάλλοντος.

Για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, οι στρατηγικές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να διέπονται από τις ακόλουθες αρχές :

 Επαρκή κριτική μάζα πληθυσμού και σχετικών δομών στήριξης για τη διευκόλυνση της διαμόρφωσης και της εφαρμογής καινοτόμων και αειφόρων προγραμμάτων αστικής ανάπτυξης, καθώς και δημιουργική προσέγγιση για την αστική διοίκηση και τη διαρκή μεταβολή.

 Έντονη εταιρική σχέση σε τοπική κλίμακα, για τον εντοπισμό των προκλήσεων, της στρατηγικής, των προτεραιοτήτων, της κατανομής των πόρων

και για την εφαρμογή, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της στρατηγικής. Οι εταιρικές σχέσεις πρέπει να είναι ευρείες και αποτελεσματικές και πρέπει να περιλαμβάνουν οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, μη κυβερνητικούς οργανισμούς και ομάδες κατοίκων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι

δραστήριες στον τομέα του περιβάλλοντος, καθώς και άλλων κατάλληλων φορέων όπως καθορίζονται στο άρθρο 8 του Γενικού Κανονισμού.

✚ Ανάπτυξη ολοκληρωμένης τοπικής προσέγγισης η οποία θα περιλαμβάνει, όπου αρμόζει, την προώθηση της διοργανικής συνεργασίας.

✚ Σύνδεση του στρατηγικού σχεδίου για την εν λόγω περιοχή, με το οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό και φυσικό δίκτυο και στρατηγικές για την ευρύτερη αστική περιοχή ή περιφέρεια.

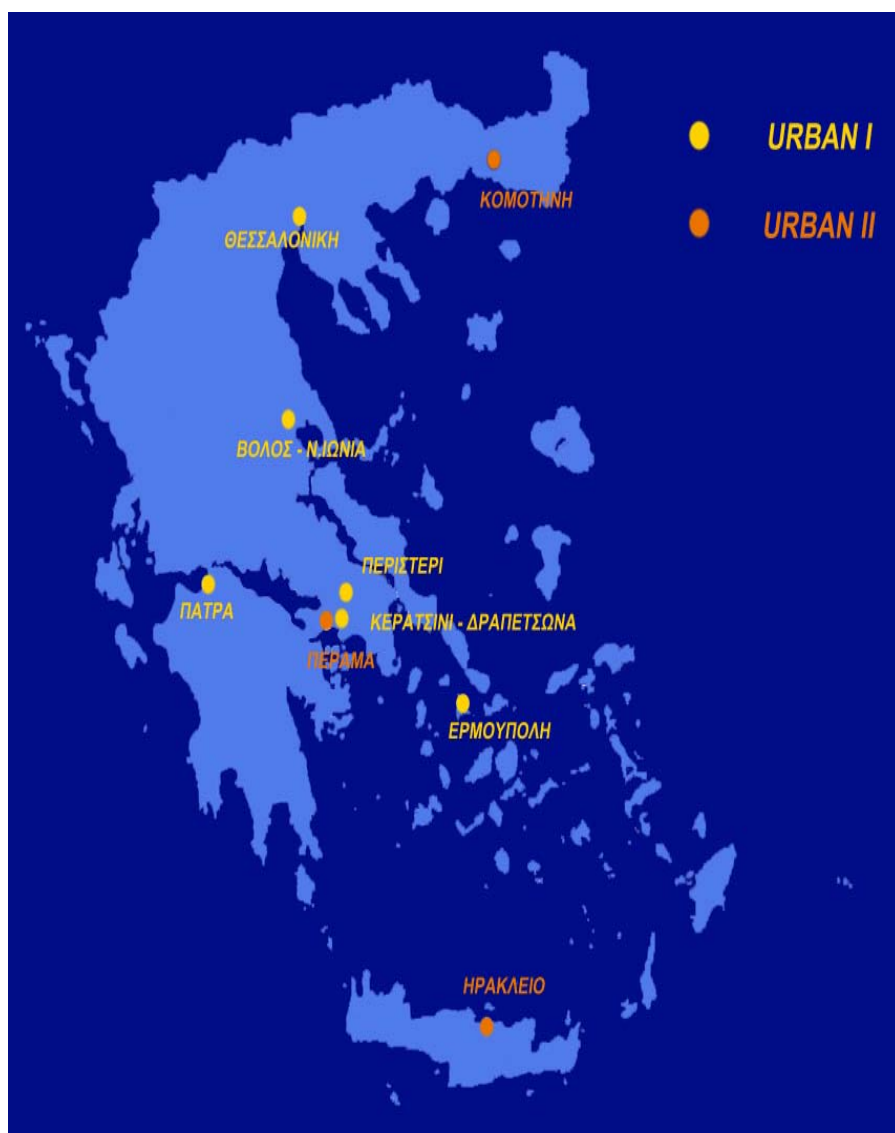
✚ Ένταξη των πτυχών που αφορούν την οικονομία, το κοινωνικό πλαίσιο, την ασφάλεια, το περιβάλλον και τις μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας ως προς την πρόσβαση σε θέσεις απασχόλησης και σε ευκαιρίες επιμόρφωσης σε περιοχές συγκεντρωμένου αποκλεισμού.

✚ Προώθηση ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.

✚ Προώθηση της εφαρμογής, σε τοπικό επίπεδο, των περιβαλλοντικών πολιτικών και της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης

✚ Συμπληρωματικότητα σε σχέση με τις βασικές μορφές ενίσχυσης στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων, καθώς και με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες ή προγράμματα.

2.3 URBAN HELLAS

Χάρτης Εφαρμογής Κοινοτικών Προγραμμάτων Urban I, Urban II, στην Ελλάδα

Οι ελληνικές πόλεις παρουσιάζουν και αυτές με τη σειρά τους σωρεία προβλημάτων τα οποία κυμαίνονται από την κοινωνική ανισότητα , τον κοινωνικό αποκλεισμό , προβλήματα περιβαλλοντικού περιεχομένου , προβλήματα δομημένου περιβάλλοντος σε επίπεδο κατοικιών και δημοσίων υποδομών και οπωσδήποτε σε σχέση με την υπόλοιπη ευρωπαϊκή ένωση παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας και φτώχειας συνάμα Η Ελλάδα λοιπόν έθεσε και αυτή υποψηφιότητα ώστε ορισμένες από τις πόλεις που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Το ΥΠΕΘΟ σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ και με συναρμόδια Υπουργεία, είχαν την ευθύνη κατάρτισης και υποβολής στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Ελληνικής πρότασης για την Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN II.

Με βάση τα παραπάνω με ανακοίνωση – πρόσκληση, κλήθηκαν οι ενδιαφερόμενοι φορείς να υποβάλουν τις προτάσεις τους, μέχρι 25 Σεπτεμβρίου 2000. στο ΥΠΕΘΟ, στη Διεύθυνση Ειδικών Προγραμμάτων ΕΕ (για την Κ.Π. URBAN). Στις 19/12/2001, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε την [C\(2001\) 4073](#) απόφαση έγκρισης του Προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN II για τις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης στην αστική περιοχή του Περάματος η οποία και μας ενδιαφέρει.

Στις 03/08/2004, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε την [E\(2004\)3080](#) απόφαση για την τροποποίηση της C(2001)4073 απόφασης έγκρισης του Προγράμματος της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN II για τις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης στην αστική περιοχή του Περάματος.

Η ακριβής επιλογή των προβληματικών γειτονιών, είναι μία από τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για αποτελεσματική πολιτική ανάπτυξης. Η συγκεντρωμένη Κοινοτική δράση με αυτό τον τρόπο αυξάνει την επιρροή και τα οφέλη που απορρέουν από την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Ειδικότερα χρηματοδοτεί προγράμματα για την ανακαίνιση κτιριακών αποθεμάτων, δημιουργεί θέσεις εργασίας (κυρίως μέσω της τεχνολογίας της πληροφορίας), καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό, και βελτιώνει την μεταφορά και τις επικοινωνίες. Παρατηρούμε δηλαδή πως η προσπάθεια έγγυται στην αναζωογόνηση της πόλης λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικές συνισταμένες που όλες όμως έχουν ένα κοινό σημείο , ενυπάρχουν στο χώρο και οριοθετούν την πόλη είτε με τη μορφή χωρικών υποδομών , είτε κοινωνικών .

Οι ανησυχίες για το περιβάλλον είναι επίσης πρώτης προτεραιότητας για το Πρόγραμμα του URBAN II, με μέτρα όπως μείωση και καλύτερη διαχείριση απορριμμάτων και περιορισμό της ηχορύπανσης και της κατανάλωσης υδρογονανθράκων Τελικά επιλέχθηκαν και προτάθηκαν τρεις αστικές οποίες πληρούσαν τα κριτήρια εκείνα τα οποία τις καθιστούσαν «ικανές» προς επιλογή.

Πρόκειται για

τον **Δήμο Ηρακλείου Κρήτης** και

συγκεκριμένες γειτονιές στο **Δήμο Κομοτηνής** στην Θράκη. Και

τον **Δήμο του Περάματος** στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Πρωτευούσης

τα επιχειρησιακά προγράμματα των 3 πόλεων είναι αυτόνομα. Ο ιδιαίτερος αυτός χαρακτήρας τους, εφαρμόστηκε ως δικλείδα ασφαλείας. Διαφορετικά, θα μπορούσε μία συμμετέχουσα πόλη να διεκδικεί τους πόρους που προορίζονται για μία άλλη, με την πρόφαση της αποτυχίας απορρόφησης τους ή αρνητικής αξιολόγησης του προγράμματος ενώ μέσω αυτής της αυτονομίας κάτι τέτοιο δεν δύναται να συμβεί ..

Αν και αναφερόμαστε σε τρεις πόλεις που απέχουν γεωγραφικά μεταξύ τους και οι τρεις συγκεντρώνουν στοιχεία που τις καθιστούν υποβαθμισμένες είτε εξαιτίας των περιβαντολλογικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν , είτε επειδή παρουσιάζουν ποικίλα προβλήματα στον αστικό τους ιστό, είτε διότι παρουσιάζουν φαινόμενα ανεργίας των κατοίκων τους (μακροχρόνια ανεργία, ανεργία τέκνων, έλλειψη στοιχείων κοινωνικών υποδομών και δυσκολίες απασχόλησης των γυναικών).

Επιπλέον Οι περιοχές συγκεντρώνουν ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν προβλήματα, όπως ανέργους, νεοαφικνούμενους στην πόλη, μειονότητες και οικονομικούς μετανάστες, με αποτέλεσμα μια παρατεταμένη οικονομική δυσπραγία και τον αποκλεισμό .Να σημειώσουμε ότι το κοινωνικό περιθώριο δεν έλειψε ποτέ και από καμία κοινωνία στο πλαίσιο όμως μιας αυξανόμενης διεθνοποίησης πολιτισμικών ,πολιτικών και κυρίως οικονομικών δραστηριοτήτων η περιθωριοποίηση τείνει να γίνεται πιο έντονη από ποτέ .⁸

Οι περιφερειακές διαφορές και τα προβλήματα απασχόλησης στην Ε.Ε εξακολουθούν να είναι πού έντονα με την Ελλάδα το 2001 να παρουσιάζει ποσοστό ανεργίας 10.2%.όπως θα παρατηρήσουμε και παρακάτω το Πέραμα παρουσιάζει αρκετά προβλήματα τα οποία είναι γέννημα του σύγχρονου τρόπου ζωής και εξαιτίας αυτών των προβλημάτων η περιοχή επιλέγεται τελικά να συμμετάσχει στο πρόγραμμα.

⁸ Βλ.Κυρίτση Κωνστ. Βλάχος Σ., κοινωνικός αποκλεισμός και ευπαθείς ομάδες,infocus, Αθήνα,2003,σελ 17

3.ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006»

Για να ξεκινήσουμε να κάνουμε μία εκτενέστερη αναφορά για το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου περάματος θα πρέπει καταρχήν να αναφέρουμε ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία παρουσιάζει ο Δήμος. έτσι ώστε να κατανοήσουμε ευκολότερα την κατάσταση την οποία πρόκειται να γίνει προσπάθεια να μεταβληθεί και να κατανοήσουμε καλύτερα την αιτία γένεσης των προβλημάτων και τις λύσεις που πρέπει να επιζητηθούν..

3.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Το όνομα του δήμου προέρχεται, από την θέση του, που αποτελεί ΠΕΡΑΣΜΑ από την Αθήνα-Πειραιά προς Σαλαμίνα, βρίσκεται στο Νοτιοδυτικό τμήμα του Λεκανοπεδίου και αποτελεί το Δυτικότερο άκρο του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας έχοντας έκταση 14.000 στρεμμάτων. Συνορεύει Βόρεια με το Δήμο Χαϊδαρίου και Ανατολικά με το Δήμο Κερατσινίου. Το Δυτικό και Βορειοδυτικό του τμήμα βρέχεται από τον κόλπο της Ελευσίνας, ενώ το Νότιο από τον όρμο Κερατσινίου.⁹

Το Πέραμα συγκροτείται σε μικρή κοινότητα-οικισμό μόλις γύρω στα 1926-27 με την άφιξη προσφύγων από την περιοχή της Πόλης και του Πόντου. Γύρω στα 1927-28 εγκαθίστανται τα πρώτα Ναυπηγεία (Ταρσανάδες) μετά την μετακίνησή τους

⁹ Βλ. στην ιστοσελίδα <http://www.perama.gr>

από την περιοχή του Αγίου Διονυσίου, όταν το λιμάνι διευρύνεται προς αυτήν την περιοχή. Οι κάτοικοι αυτοί είναι νησιώτες, κυρίως Συμιακοί, Σαμιώτες κ.α. με ειδικές εμπειρίες αλλά και αναντικατάστατες γνώσεις στην Ναυπηγοξυλουργική τέχνη. Διατηρούν και εξελίσσουν παράδοση δέκα χιλιάδων ετών. Παρατηρούμε πως είναι ένα τόπος που ζει από τα ναυπηγεία μα και ζει και για αυτά. Η ζωή σε αυτό τον τόπο κινείται γύρω από τον άξονα της ναυπηγικής και δεν δίνεται βάση σε κανέναν άλλο τομέα και σε καμία άλλη δραστηριότητα.

Σε αυτό το σημείο να παρατηρήσουμε πως η λειτουργική εξειδίκευση της περιοχής στον συγκεκριμένο τομέα δεν μπορούσε να αφήσει περιθώρια ασφαλείας σε περίπτωση, όπου τελικά κι συνέβη, κρίσης του συγκεκριμένου τομέα, για αυτό **θεωρούμε πως στις Ευρωπαϊκές πολιτικές της χωρικής ανάπτυξης στα πλαίσια των πόλεων και των περιφερειών που λαμβάνουν χώρα οι δράσεις πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το γεγονός να μην δημιουργούνται αποκλειστικές εξειδικεύσεις σε επίπεδο απασχόλησης**, μα λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα του κάθε τόπου να δημιουργούνται οι δομές εκείνες που θα επιτρέπουν την ύπαρξη δικλείδων ασφαλείας σε περίπτωση κρίσης κάποιου συγκεκριμένου τομέα, διότι είναι βέβαιο πως η μονοκαλλιέργεια σε μια και μοναδική ενασχόληση ενέχει σημαντικούς κινδύνους που οδηγούν παρακμή του τόπου αρκετές φορές και σίγουρα δεν επιτρέπουν την βιώσιμη ανάπτυξη.

Για να επανέλθουμε στα χαρακτηριστικά του δήμου Ο πληθυσμός της πόλης από 1.462 κατοίκους το 1940 περνά στους 14.694 το 1961 και φτάνει τους 25.000 το 1991 και στην απογραφή του 2001 ο πληθυσμός του Περάματος παραμένει στους 25720 κατοίκους κάνοντας φανερό το δημογραφικό πρόβλημα το οποίο παρουσιάζει η περιοχή. Στους εγγεγραμμένους Δημότες πρέπει να προστεθούν γύρω στους 20.000 ετεροδημότες.

3.2 Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΤΗ ΝΑΥΠΗΓΟΕΠΙΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Η ανάπτυξη της Πόλης συνδέεται, όπως και προείπαμε, με τη δραστηριότητα της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης (N/Z) που αντικατέστησε σταδιακά την Ναυπηγοξυλουργική τέχνη. Δυστυχώς η κρίση στη N/Z αποτελεί το μείζον πρόβλημα της Πόλης που ο Δήμος με αγώνες προσπαθεί να λύσει.

Η φυσιολογία της Πόλης έχει αλλάξει μετά την καταστροφική παρέμβαση του Ο.Λ.Π. τα τελευταία 40 χρόνια. Το τοπίο αλλοιώθηκε, το περιβάλλον μολύνθηκε και η θάλασσα περιορίστηκε. Στη περιοχή του Περάματος διεκπεραιώνεται το μέγιστο διακομιστικό εμπόριο του λιμένα του Πειραιά επιβάρυνση της Πόλης είναι αβάστακτη. Σ'αυτό προστίθενται οι εταιρίες πετρελαιοειδών που ο Δήμος παλεύει για την μετεγκατάστασή τους.

Παρατηρούμε πως έχουμε να κάνουμε με ένα δήμο που ουσιαστικά είναι συνδεδεμένος με τη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, στηρίζεται και εξαρτάται από αυτή και καθώς έτεινε να είναι η πρωταρχική πηγή απασχόλησης μεγάλου αριθμού των κατοίκων των πόλεων , **η κρίση της συγκεκριμένης ζώνης από το 1980 και έπειτα έχει ως λογικό επακόλουθα να επιφέρει πληθώρα κοινωνικών προβλημάτων καθώς η ανεργία μαστίζει το δήμο και δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις εργασίας.**¹⁰ Η αύξηση της ανεργίας και η δυσμενής θέση των γυναικών και των νέων στην αγορά εργασίας μοιάζει με αδιέξοδο για τους κατοίκους του. **Οι κοινωνικές υποδομές του Δήμου Περάματος δεν επαρκούν** για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού του. Επιπλέον παρατηρούμε άμεσα τα περιβαντολογικά προβλήματα που παρουσιάζονται στο Δήμο καθώς οι εταιρίες πετρελαιοειδών μολύνουν το περιβάλλον , Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής του Δήμου χαρακτηρίζεται, με βάση επιστημονικές μετρήσεις, από ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα ατμοσφαιρικής και θαλάσσιας ρύπανσης. **Συνολικά, η πόλη του Περάματος παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά ενός υποβαθμισμένου αστικού χώρου** και για αυτό και επιλέγεται.

Θα παρατηρούσαμε μάλιστα από κοινωνιολογικής απόψεως πως οι υφιστάμενες συνθήκες καταδικάζουν την περιοχή όχι απλώς στο να μη μένει σε ένα σταθερό σημείο ως προς το επίπεδο της ζωής των κατοίκων μα να κάνει τις συνθήκες περισσότερο δυσμενείς καθώς υποβάθμιση ενός τόπου σημαίνει και άμεση προσέλκυση από ομάδες οι οποίες δεν έχουν την δυνατότητα εκείνη που θα επέτρεπε την αναβάθμιση του τόπου τουλάχιστον σε επίπεδο δομημένου περιβάλλοντος.

Το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού στο Δήμο Περάματος είναι πολύ χαμηλό , ιδιαίτερα μέχρι το 1991 το 62,2 % του πληθυσμού ήταν αγράμματοι, ποσοστά απαγορευτικά υψηλό ,κάτι το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί κοινωνιολογικά υπό την οπτική ότι οι κάτοικοι του συγκεκριμένου δήμου θεωρούσαν ,είτε πως σίγουρα θα εργασθούν στον τομέα της NEZ, είτε διότι η οικονομική κατάσταση των οικογενειών δεν επιτρέπει σε αρκετές περιπτώσεις την ενασχόληση με τα γράμματα αλλά ο στόχος είναι μοναχά να εργασθεί το άτομο, στην περίπτωση του Περάματος, στον συγκεκριμένο τομέα της NEZ.

Σε αυτό το σημείο συνδέοντας την χωρική ανάπτυξη και τις πολιτικές τις Ε.Ε με τις κοινωνικές δομές μπορούμε και πάλι να παρατηρήσουμε την αμφίδρομη σχέση χώρου-κοινωνικών συνθηκών , παρατηρούμε δηλαδή ένα φαύλο κύκλο κατά τον οποίο η λειτουργική εξειδίκευση ωθεί τα άτομα στην αναζήτηση εργασίας σε συγκεκριμένο έναν τομέα , έτσι παρουσιάζεται ελάχιστη ενασχόληση με οτιδήποτε διαφορετικό με αποτέλεσμα όταν επέλθει η οικονομική κρίση να επιφέρει ανεργία , κοινωνικό αποκλεισμό , υποβάθμιση του τόπου , προσέλκυση ασθενέστερων

¹⁰ Βλ.Λύτρας Β., κοινωνία και εργασία, Παπαζήσης , Αθήνα ,2000,σελ.163

κοινωνικών ομάδων και δυσκολία στη δημιουργία συνθηκών αστικής αναβάθμισης. Σε επίπεδο άρα πολιτικών χωρικής ανάπτυξης ο τομέας της εκπαίδευσης θα πρέπει λαμβάνεται σοβαρά υπόψη , και αντίστοιχα για τη διευθέτηση κοινωνικών προβλημάτων όπως στην προκειμένη περίπτωση τα υψηλά ποσοστά του αγράμματου πληθυσμού να δημιουργούνται οι κατάλληλες υποδομές σε επίπεδο πόλης και οι κατάλληλες δράσεις που θα ωθούν το άτομο στη μόρφωση ,τουλάχιστον την βασική.

Αντίστοιχη με το μορφωτικό επίπεδο υστέρηση παρουσιάζει το Πέραμα και στην επαγγελματική διάρθρωση του πληθυσμού.Το ποσοστό της κατηγορίας των ελεύθερων επαγγελματιών , διευθυντικών στελεχών και επιστημόνων το 1991 άγγιζε μόνο τον 8,7% του πληθυσμού (πηγή ΕΣΥΕ).

Σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα στο δήμο παρουσιάστηκε σμίκρυνση του τομέα της μεταποίησης όπου κατείχε κυρίαρχη θέση στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής και κατάρρευση του κλάδου της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης , μικρή αύξηση παρουσιάστηκε στον τομέα των υπηρεσιών κατά την περίοδο 1988-1991 όπου όμως δεν ήταν ικανή να αναπληρώσει τις απώλειες του κλάδου τις ναυπηγοεπισκευής.. ο ρυθμός τις μεταποίησης μειώνεται από 3.117 το 1988 σε 1.990 το 1991.

Σήμερα μέγεθος του κλάδου της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης έχει υποστεί περαιτέρω μείωση .το μέγεθος του κλάδου το 1998 εκτιμήθηκε σε 117 επιχειρήσεις,οι μόνιμοι απασχολούμενοι εκτιμάται ότι είναι περίπου 990 άτομα..

Η ανεργία είναι ουσιαστικά μια μάλιστα για την περιοχή του περάματος , η πλέον πρόσφατη έρευνα του προγράμματος PRELUDE στο άνω πέραμα προσδιόρισε το ποσοστό ανεργίας σε 39.9%(17,1% για τους άντρες, και 66,7% για τις γυναίκες)όπως μπορεί να γίνει κατανοητό οι γυναίκες αντιμετωπίζουν πολύ μεγάλο πρόβλημα σε σχέση με την εύρεση εργασίας .

Σχετικά με τις κοινωνικές υποδομές στον δήμο δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού .Σημαντικές ελλείψεις παρουσιάζονται στους τομείς προνοιακών και ιατρικών υπηρεσιών.

Σχετικά με το οικιστικό περιβάλλον οι χρήσεις γης στο πέραμα αναπτύσσονται γραμμικά παράλληλα με τη γραμμή της παραλίας την οποία ζώνη καταλαμβάνουν βιομηχανικές χρήσεις και εγκαταστάσεις μεταφορών , η μετέπειτα ζώνη κυριαρχείται από μικτές χρήσεις εμπορίου , βιοτεχνίας και κατοικίας ενώ στη τρίτη ζώνη βόρεια της λεωφόρου Ειρήνης κυριαρχεί η κατοικία .

Το επίπεδο κατοικίας είναι σχετικά υποβαθμισμένο στον κυρίως οικισμό, η υποβάθμιση εμφανίζεται εντονότερη στις γειτονιές εκείνες στις οποίες κατοικία γειτνιάζει με τις βιομηχανικές χρήσεις .Και σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να κάνουμε την εξής παρατήρηση πως ένα οικιστικά υποβαθμισμένο περιβάλλον , το οποίο έστω και αν δεν παρουσιάζει αρχικά πολλά προβλήματα ,αν και συνήθως είναι επακόλουθο προβλημάτων , αργά ή γρήγορα θα αρχίσει να δημιουργεί προβλήματα και στην κοινωνική δομή και δεν θα αφήνει περιθώρια βελτίωσης αν δεν συμβούν άμεσες δράσεις. Θα πρέπει λοιπόν να δίνεται πάρα πολύ μεγάλο σημασία στο κατασκευασμένο περιβάλλον στα πλαίσια της κάθε πόλης, και στο επίπεδο των κατοικιών μα και να δημιουργούνται οι κατάλληλοι δημόσιοι χώροι

που να κυμαίνονται από πλατείες μέχρι δημόσια κτίρια τα οποία να προσφέρονται σε όλους και να κινούν το ενδιαφέρον όλων έτσι ώστε τα επίπεδα της ζωής να είναι τα πρέποντα και να εμποδίζεται οποιουδήποτε τύπου παρακμή .

Συνολικά η πόλη του περάματος παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά ενός υποβαθμισμένου αστικού χώρου, με σοβαρή έλλειψη πρασίνου , προβλήματα στην κοινωνική υποδομή , προβλήματα στο κυκλοφοριακό και στη γενικότερη οργάνωση της πόλης .

3.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΠΛΗΡΗ ΤΟ ΠΕΡΑΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ URBAN

Συμπερασματικά, η περιοχή παρέμβασης πληροί τα εξής *κριτήρια επιλεξιμότητας* που έχουν τεθεί για την Πρωτοβουλία URBAN:

- ✚Κριτήριο 1. **Υψηλό επίπεδο ανεργίας μακράς διάρκειας**
- ✚ Κριτήριο 2. **Χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας**
- ✚ Κριτήριο 3. **Υψηλό επίπεδο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού**
- ✚ Κριτήριο 4: **Ειδικές ανάγκες ανασυγκρότησης λόγω τοπικών, οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων**
- ✚ Κριτήριο 5. **Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης και σημαντικές ελλείψεις ικανοτήτων**
- ✚ Κριτήριο 6. **ιδιαίτερα υποβαθμισμένο περιβάλλον.**

Παρατηρούμε δηλαδή αυτή την άρρηκτη σχέση που προαναφέραμε χώρου-κοινωνίας και καθώς ένας από τους δύο τομείς παρουσιάζει προβλήματα απευθείας αντικατοπτρίζονται και στον άλλο για αυτό ο παράγοντας του χώρου πρέπει να λαμβάνεται σοβαρότατα υπόψη σε οποιαδήποτε απόφαση που σχετίζεται με πολιτικές κοινωνικού τύπου.

Παρακάτω παραθέτουμε και την ανάλυση τύπου SWOT που παρουσιάζει τις ευκαιρίες και τις απειλές που εμφανίζονται στην περιοχή του Πέραματος και τις ευκαιρίες και τις αδυναμίες που υπάρχουν .

<p>Ευκαιρίες</p> <p><i>Συσσωρευμένη εμπειρία και εξειδίκευση σε μια ευρύτατη κλίμακα εργασιών ναυπηγοεπισκευής αλλά και κατασκευής μικρών σκαφών.</i></p> <p><i>Αποτελεί τμήμα της μεγαλύτερης ναυπηγοεπισκευαστικής υποδομής και δραστηριότητας στην Ελλάδα.</i></p> <p><i>Αυξητικές τάσεις της αγοράς στην οποία απευθύνεται ο κλάδος της ναυπηγοεπισκευής</i></p> <p><i>Πέρασμα για 6 εκ. άτομα το χρόνο.</i></p> <p><i>Γεινίαση με την αγορά εργασίας της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά</i></p> <p><i>Πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά</i></p> <p><i>Εκτεταμένοι υπαίθριοι χώροι που περιλαμβάνουν το μοναδικό πεπευκοδάσος του Όρους Αιγάλεω και σημεία εξαιρετικής θέας</i></p>	<p>Απειλές</p> <p><i>Αδυναμία τεχνολογικής και επιχειρηματικής προσαρμογής του κλάδου της ναυπηγοεπισκευής</i></p> <p><i>Αδυναμία διαφοροποίησης παραγωγικής βάσης προς νέες δραστηριότητες.</i></p> <p><i>Αντιπαραγωγικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία των επιχειρήσεων της NEZ.</i></p> <p><i>Υψηλή και παρατεταμένη ανεργία με σοβαρές κοινωνικές επιπτώσεις</i></p> <p><i>Υποβαθμισμένο περιβάλλον στη NEZ και στο μέτωπο μεταξύ NEZ και πόλης</i></p> <p><i>Αναρχη δόμηση στο Άνω Πέραμα η οποία δημιουργεί μετά την ένταξη στο Σχέδιο Πόλης τεράστιο κόστος κοινωφελών έργων</i></p>
--	---

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΥΠΟΥ SWOT

<p>Πλεονεκτήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συγκριτικό πλεονέκτημα που παρουσιάζει ο κλάδος της ναυπηγοεπισκευής σε συνδυασμό με τα εξής: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ισχυρό πελατολόγιο του κλάδου ➢ Υφιστάμενες δομές NEZ ➢ Ενελιξία και προσαρμοστικότητα ανθρώπινου δυναμικού του κλάδου • Λειτουργία της εκτεταμένης οικογένειας • Ανεπτυγμένες εταιρικές σχέσεις και δίκτυα συνεργασιών μεταξύ Δήμου και τοπικών φορέων • Διαθέσιμοι χώροι δημόσιας ιδιοκτησίας (ΟΛΠ, Εκκλησία, Υπ. Γεωργίας) • Εμπειρία κοινωνικής παρέμβασης και κοινωνικών υπηρεσιών από τον Δήμο • Ετοιμότητα περιβαλλοντικών παρεμβάσεων στη βάση εγκεκριμένων πολεοδομικών μελετών 	<p>Αδυναμίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον κλάδο της ναυπηγοεπισκευής • Διαρθρωτικές αδυναμίες του κλάδου της ναυπηγοεπισκευής όπως: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Χαμηλό επίπεδο επενδύσεων σε εξοπλισμό ➢ Χαμηλό επίπεδο επιχειρηματικότητας ➢ Υψηλά ποσοστά εποχιακής απασχόλησης στη NEZ και αδυναμία διατήρησης θέσεων • Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού • Χαμηλός βαθμός συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό • Υψηλά ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες και στους νέους • Κακή ποιότητα ζωής λόγω υποβαθμισμένου οικιστικού περιβάλλοντος • Έλλειψη υπηρεσιών υγείας • Έλλειψη δομών παροχής κοινωνικής φροντίδας
--	---

Να σημειώσουμε ότι το πρόγραμμα Urban του Δήμου περάματος βρίσκεται σε άμεση συνάφεια και συνοχή με τους στόχους και τις προτεραιότητες των περιφερειακών εθνικών πολιτικών, όπως αυτές εκφράζονται μέσω των περιφερειακών και τομεακών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

URBAN ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

4.ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ 2001-2006

(φωτογραφία:Πέραμα,2001)

4.1 ΣΤΟΧΟΙ, ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ζητούμενο στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του περάματος είναι το να αξιοποιηθεί η μακράς βιομηχανικής ζώνη και η πολιτιστική παράδοση του δήμου που συνδέεται με την ναυπηγική δραστηριότητα στο Πέραμα, προς όφελος της οικονομικής αναζωογόνησης της περιοχής και της τόνωσης της απασχόλησης.

Παράλληλα επιδιώκεται η οικολογική ανανέωση του υποβαθμισμένου βιομηχανικού και οικιστικού περιβάλλοντος και η ανάπτυξη στρατηγικής κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερα των μορφών αυτών που συνδέονται με τη μακροχρόνια ανεργία και τη φτώχεια και τη δυσμενή θέση των νέων και των γυναικών ως προς την εύρεση εργασίας .

Να αναφέρουμε ότι πρωτύτερα στο δήμο είχαν λάβει χώρα πολιτικές υπέρ τις ενισχύσεις των υποδομών , υπέρ τις κατάρτισης και τις απασχόλησης , της προστασίας του περιβάλλοντος και τις οικονομικής ανάπτυξης

Οι κύριοι **στόχοι** του Προγράμματος είναι οι εξής:

1.Η αντιμετώπιση της υψηλής και παρατεταμένης ανεργίας:

Ο κατεξοχήν στόχος του προγράμματος σχετίζεται με την καταπολέμηση της ανεργίας που είναι άμεσα συναρτώμενη των προβλημάτων που παρουσιάζει η ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη .Η προτεινόμενη αντιμετώπιση στηρίζεται αφενός σε καινοτομικές πρακτικές και αφετέρου στη δημιουργία ισχυρών εταιρικών σχέσεων μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Στρατηγική για την αντιμετώπιση της υψηλής και παρατεταμένης ανεργία

• Η στρατηγική αυτή διαρθρώνεται σε δύο επί μέρους ενότητες:

1^η) *Ενίσχυση της απασχόλησης στον κυρίαρχο κλάδο της ναυπηγοεπισκευής μέσω καινοτομικών παρεμβάσεων και νέων πηγών απασχόλησης,*

2^η) *επικεντρώνεται στην τόνωση της απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών, μέσω της αξιοποίησης της ναυτικής πολιτιστικής παράδοσης και ιστορίας της περιοχής και της επακόλουθης ανάπτυξης διαφόρων μορφών αστικού τουρισμού.*

Στρατηγική δημιουργίας υποδομών πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού και αναψυχής για την ανάδειξη της πολιτιστικής/ ιστορικής κληρονομιάς. Η στρατηγική αυτή εξειδικεύεται σε δύο επί μέρους

αλληλοσυμπληρούμενες ενότητες παρεμβάσεων οι οποίες αναδεικνύουν την πολιτιστική ταυτότητα και παράδοση του Περάματος και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού και αναψυχής στην περιοχή του Δήμου.

2. Η αναβάθμιση του περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας ζωής

Καθώς προείπαμε η περιοχή παρουσίαζε πολλά προβλήματα σε σχέση με τη μόλυνση του περιβάλλοντος καθώς η ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη μα και οι εταιρείες πετρελαιοειδών επέφεραν πολλά προβλήματα .

Στρατηγική αναβάθμισης του περιβάλλοντος και βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

Προβλέπεται ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος που προέρχεται από την παραγωγική δραστηριότητα της περιοχής και η βελτίωση του δομημένου ιστού της πόλης με παρεμβάσεις ανάπλασης κατά μήκος του άξονα που συνδέει το Δυτικό Άκρο με την είσοδο της πόλης στο "κάτω των γραμμών" του οικιστικού ιστού, το οποίο αποτελεί "μέτωπο" της NEZ προς τον οικισμό του Περάματος και σε επιλεγμένες θέσεις του Άνω Περάματος.

3. Η ανάπτυξη δικτύου υπηρεσιών φροντίδας και εξυπηρέτησης του πολίτη.

Με προτεραιότητα στην ένταξη ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων, όπως οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες, οι κάτοικοι υποβαθμισμένων περιοχών με ελλιπή κοινωνικό εξοπλισμό και ατελή πρόσβαση στις λειτουργίες του κέντρου πόλης (π.χ. Άνω Πέραμα).

Στρατηγική βελτίωσης των κοινωνικών υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης του πολίτη.

Η στρατηγική αυτή αποβλέπει αφενός στη βελτίωση της ποιότητας και της προσβασιμότητας των δημόσιων εξυπηρετήσεων που αφορούν το σύνολο του πληθυσμού του Περάματος, και αφετέρου στη βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών που απευθύνονται σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.

4. Η ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω παρεμβάσεων

συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας, οι οποίες θα διασφαλίσουν την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την επίτευξη των προηγούμενων στόχων.

Στρατηγική ενδυνάμωσης του ανθρώπινου δυναμικού με δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης.

Η επίτευξη των στόχων του παρόντος Προγράμματος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής παρέμβασης να στηρίζει και να λειτουργήσει τις επί μέρους δράσεις που προβλέπονται από αυτό. Για το λόγο αυτό κάθε στόχος του παρόντος Προγράμματος προβλέπει την εκπλήρωση του μέσα και από δράσεις ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην υλοποίησή του.

5. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η Κοινωνία της Πληροφορίας στην επίτευξη των στόχων και της αειφορίας του Προγράμματος.

Στρατηγική ένταξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην αναπτυξιακή διαδικασία.

Αφορά στην εισαγωγή της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην οικονομική και κοινωνική ζωή του Περάματος. Η ισότιμη συμμετοχή των επιχειρήσεων και των τοπικών κοινωνιών στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ιδιαίτερα για περιοχές με μεγάλο βαθμό υστέρησης αποτελεί ολόένα και περισσότερο προϋπόθεση οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Ο στόχος αυτός προωθείται στο Πρόγραμμα με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η Τεχνολογία της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών σε όλο το εύρος των δράσεων του Προγράμματος

4.2 Προτεραιότητες, Μέτρα, Έργα, Δράσεις

Άξονας Προτεραιότητας 1 'Πολυλειτουργική Αναβάθμιση Αστικών Περιοχών-Προστασία Περιβάλλοντος'

Βασικό τομέα προτεραιότητας αποτελούν οι παρεμβάσεις αισθητικής ,και λειτουργικής αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος και ο περιορισμός της ρύπανσης από τη NEZ , η αναβάθμιση απαιτείται κύρια στην παραλιακή ζώνη καθώς και στον οικισμό των πρώην αυθαιρέτων του άνω περάματος .

Η ανάδειξη και αξιοποίηση των στοιχείων της ναυτικής πολιτιστικής κληρονομιάς επιδιώκεται με τη δημιουργία υποδομών και υπηρεσιών πολιτιστικού χαρακτήρα και εκπαιδευτικού χαρακτήρα , ενώ η ταυτόχρονη δημιουργία από χώρους δημόσια υπαίθριας αναψυχής συμβάλλει στη ν τόνωση της επιχειρηματικότητας και τις απασχόλησης και στη βελτίωση της ποιότητας της ζωή των κατοίκων.

Στον άξονα αυτό προβλέπονται δύο μέτρα τα οποία είναι τα εξής.:

Μέτρο 1.1 'Δημιουργία υποδομών πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού και αναψυχής για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς'

- Δράση 1.1.1. «Καταφύγιο Παραδοσιακών και Ιστορικών Σκαφών - Μελέτη αποκατάστασης και συντήρησης παραδοσιακών σκαφών»

Μέτρο 1.2 'Αναβάθμιση του περιβάλλοντος και βελτίωση ποιότητας ζωής'

Καταχώρηση Δελτίων Προόδου για το Μέτρο 1.2

- Δράση 1.2.1. «Ανάπλαση της συνδετήριας ζώνης NEZ - Οικισμού και των εισόδων της πόλης
- Δράση 1.2.2. «Αναπλάσεις και βελτίωση λειτουργικότητας ελευθέρων χώρων στο Άνω Πέραμα»
- Δράση 1.2.3. «Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού περιορισμού της ρύπανσης»

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΣΟ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
		% Δ.Δ.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	6.193.334	50,2
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (ΕΤΠΑ)	4.645.000	37,6
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	1.548.334	12,6

Ωφελούμενοι από τη προτεραιότητα: κάτοικοι περάματος , άνεργοι κάτοικοι περάματος , εργαζόμενοι και επιχειρήσεις NEZ .

Άξονας Προτεραιότητας 2 'Στήριξη Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων - Καινοτομίες'

Στο πλαίσιο αυτού του άξονα προτεραιότητας επιδιώκεται η καταρχήν ανάκαμψη της φθίνουσας πορείας του κλάδου της NEZ και σε δεύτερη φάση η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας , επιδιώκεται ο λειτουργικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων και η παράλληλη προσπάθεια δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε νέες πηγές απασχόλησης.

Μέτρο2.1 'Στήριξη –ενίσχυση μικρών επιχειρήσεων'

Δράση 2.1.3. «Εκσυγχρονισμός και συμπλήρωση των τεχνικών υποδομών της NEZ - Μελέτη κατασκευής νέων τεχνικών υποδομών για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων»

- Δράση 2.1.4. «Κέντρο Ναυτικού Μοντελισμού»

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΣΟ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
		%Δ.Δ.
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Δ.Δ.)	1.955.342 €	15,8
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (ΕΤΠΑ)	1.466.506 €	11,8
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	488.836 €	4,0

ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η Προτεραιότητα συμμετέχει στον προϋπολογισμό του Προγράμματος με ποσοστό 15,8%.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2

		2001	2006
1	Αριθμός νέων θέσεων εργασίας (γυναίκες / άνδρες)		12 (εποχιακές μεικτές) *
.			68 (μόνιμες μεικτές)
3	Αριθμός υφιστάμενων επιχειρήσεων στις οποίες χορηγείται ενίσχυση		20
.			

* είναι οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά την διάρκεια υλοποίησης των έργων

Ωφελούμενοι από τη προτεραιότητα: επιχειρήσεις κλάδου NEZ , εργαζόμενοι του κλάδου της NEZ και άνεργοι κάτοικοι Περάματος.

4.3 Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και τις ισότητες των ευκαιριών και η σχέση τους με τη χωρική συνισταμένη .το παράδειγμα του τρίτου άξονα προτεραιότητας του URBAN ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

Άξονας Προτεραιότητας 3 'Καταπολέμηση Κοινωνικού Αποκλεισμού- Ισότητα Ευκαιριών

Η προτεραιότητα αυτή αφορά τη βελτίωση της θέσης των κοινωνικών ομάδων που απειλούνται με αποκλεισμό και την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ όλων των πολιτών , ανεξαρτήτως φύλου , καταγωγής και εργασιακή κατάσταση. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις γυναίκες , τους μακροχρόνια ανέργους και τους νέους χωρίς ειδικευση. Παράλληλα επιδιώκεται η ενδυνάμωση του ανθρωπίνου δυναμικού μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους .οι προβλεπόμενες δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης δημιουργούν προϋποθέσεις και ευκαιρίες στους εργαζομένους και ανέργους Περάματος να ωφεληθούν από τις ενέργειες του προγράμματος .προωθείται και η κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη των ομάδων αυτών.

Να σημειώσουμε σε αυτό το σημείο πως αν θέλουμε να μιλήσουμε για αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος αυτό δεν δύνανται να συμβεί από τη στιγμή που υπάρχουν ομάδες πληθυσμού εντός της πόλης οι οποίες είναι, είτε κοινωνικά αποκλεισμένες, είτε εμφανίζουν προβλήματα όπως υψηλά ποσοστά ανεργίας, οι κοινωνικές ανισότητες και επιφέρουν ως αποτέλεσμα την κοινωνική αποδιοργάνωση με συνέπεια όλα αυτά αποκρυσταλλώνονται στο χώρο.

Για να υπάρξει σωστή αναβάθμιση του αστικού χώρου θα πρέπει να επιδιωχθεί και η κοινωνική αναδιοργάνωση του, η μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων που κατέχει κυρίαρχη θέση στην ευρωπαϊκή πολιτική χωρικής ανάπτυξης είναι αναγκαία για να οδηγηθεί η πόλη σε μια βιώσιμη αστική ανάπτυξη .

Αρκετές φορές ο χώρος ,το δομημένο περιβάλλον , είναι αυτό που δημιουργεί τα προβλήματα, εφόσον τα κατασκευασμένο περιβάλλον δεν είναι τόσο «αποτελεσματικό» όπως θα ανέφερε και ο Harvey, και καθώς πλέον οι επενδύσεις μετακινούνται σε πιο ανεπτυγμένες τοποθεσίες , υποβαθμίζεται το ήδη κατασκευασμένο περιβάλλον με συνέπεια τη δημιουργία μιας κατάστασης μέσα στην οποία παρατηρούνται μεγάλα ποσοστά κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων τα οποία μην έχοντας εναλλακτική επιλογή φροντίζουν ώστε να ανακυκλώνεται η συγκεκριμένη κατάσταση .¹¹

Οι εξελικτικές προσεγγίσεις για την αστική ανάπτυξη στα πλαίσια της κοινωνιολογίας ισχυρίστηκαν ότι η βιομηχανική πόλη ήταν το αποκορύφωμα της μακράς εξελικτικής διαδικασίας των πόλεων και από εκεί και έπειτα ακολουθεί η παρακμή , η αστική εξέλιξη όμως κατά τον Hall μπορεί να συνεχιστεί και μετά την αστική παρακμή ¹² και **το ζητούμενο τελικά είναι να παρατηρήσουμε θέτοντας στο κέντρο της ανάλυσης πως πλέον οι πόλεις ενυπάρχουν σε ένα παγκοσμιοποιημένο σύστημα μα έχοντας πάντα στη σκέψη μας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε τόπου ποιες είναι εκείνες οι κινήσεις χωρικής ανάπτυξης και αναδιαμόρφωσης που θα αποτρέψουν την ολική αποσύνθεση και θα οδηγήσουν στην αστική αναβάθμιση πάντα σε επίπεδο πολιτικών χωρικής ανάπτυξης.**

Η αστική ανάπτυξη στα πλαίσια της περιφερειακής πολιτικής για τις πόλεις στην Ε.Ε πρέπει να θέτει ως πρωταρχικό στόχο την αειφορία των πόλεων ξαναεπαναφέροντας την ικανότητα στον άνθρωπο μέσω μιας υγιούς πλέον κοινωνικής δομής να καθορίζει την ανάπτυξη των δομημένων οικιστικών συνόλων, οι ισορροπίες όπως φαίνεται ανάμεσα στην κοινωνική δομή και στα δομημένα οικιστικά σύνολα είναι λεπτή και αλληλένδετη.

Στα πλαίσια του Urban περάματος αυτή η λεπτή ισορροπία αλληλοεπηρεασμού φαίνεται πολύ καθαρά. Συζητώντας με τους υπεύθυνους στο γραφείο διαχειριστικής αρχής του δήμου Περάματος σχετικά με τον τρίτο άξονα προτεραιότητας ανέφεραν πως είναι δυνατόν η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών για παράδειγμα να επηρεάσει ολόκληρη την κοινωνική δομή και να οδηγήσει στην αστική ανάπτυξη μειώνοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό μέσω της

¹¹ Βλ. Ψημμένος Ιορδάνης (επιμελ.),αστική κοινωνιολογία, καπιταλισμός και νεωτερικότητα)Αθήνα, 2005,σελ 95-98

¹² Βλ .ο.π, σελ80-84

δημιουργίας χώρου .Κατασκευάζοντας υποδομές οι οποίες έχουν ως στόχο τη φύλαξη βρεφών , πέραν των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται απευθείας απελευθερώνονται πολλές μητέρες δίνοντας τους την ευκαιρία να έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε θέσεις απασχόλησης

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

<i>ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</i>	<i>ΠΟΣΟ (ΕΥΡΩ)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ</i>
		<i>%Δ.Δ.</i>
<i>ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Δ.Δ.)</i>	3.440.000	27,9
<i>ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (ΕΤΠΑ)</i>	2.580.000	20,9
<i>ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ</i>	860.000	7,0

ΒΑΡΥΤΗΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η Προτεραιότητα συμμετέχει στον προϋπολογισμό του Προγράμματος με ποσοστό **27,9%**.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3

	2001	2006
Αριθμός νέων θέσεων εργασίας (γυναίκες / άνδρες)	0	55
Αριθμός συμμετεχόντων στα κέντρα επιμόρφωσης / κατάρτισης	0	295
Αριθμός νέων θέσεων σε παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς	0	60

Μέτρο 3.1.: Βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης του πολίτη

Το Μέτρο 3.1 αφορά την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του Περάματος, με την εξασφάλιση δημόσιων, κοινωνικών και διοικητικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, την διευκόλυνση της πρόσβασης των κατοίκων σε αυτές και την παροχή πληροφόρησης. Παράλληλα στοχεύει, στην μείωση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού και του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, με την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού της πόλης.

[Στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου οι Δράσεις είναι οι εξής:](#)

- Δράση 3.1.1. «Μελέτη οργάνωσης και λειτουργίας κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εξυπηρέτησης του πολίτη και η κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών για τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό»
- 3.1.2. Δημιουργία ενός κεντρικού συστήματος διαχείρισης τηλεματικών υπηρεσιών

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται οι ακόλουθες Πράξεις:

Η κατασκευή portal, η προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού του Κέντρου καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού που θα λειτουργεί το κεντρικό σύστημα διαχείρισης

- τηλεματικών υπηρεσιών από τις εταιρείες που θα το αναπτύξουν.
- Η Εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη κεντρικού συστήματος διαχείρισης τηλεματικών υπηρεσιών.

3.1.3. Τηλεματικές υπηρεσίες πληροφόρησης και εξυπηρέτησης του πολίτη.

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται οι ακόλουθες Πράξεις:

- Η Ανάπτυξη λογισμικού και προμήθεια και εγκατάσταση καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού που θα λειτουργεί τον τηλεματικό εξοπλισμό από τις εταιρείες που θα την αναπτύξουν.
- Η εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη.

3.1.4. Η δημιουργία μιας Κινητής Μονάδας Κοινωνικής και Ιατρικής Φροντίδας.

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται οι ακόλουθες Πράξεις:

- Η προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού της Κινητής Μονάδας λειτουργεί από τις εταιρείες που θα την αναπτύξουν.
- Η εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη.

3.1.5 Αναβάθμιση του εξοπλισμού του Δημοτικού Ιατρείου και διεύρυνση των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω Τηλε-ιατρικής. Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται οι ακόλουθες Πράξεις:

- Η προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση του ιατρικού και τηλεματικού εξοπλισμού καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού που θα τον λειτουργεί από τις εταιρείες που θα τον αναπτύξουν.
- Η εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη.

Δράση 3.1.6. «Ανάπτυξη Προνοιακών Υποδομών»

Οι προνοιακές δομές περιλαμβάνουν: Ένα Παιδικό Σταθμό δυναμικότητας 30 παιδιών και ένα βρεφονηπιακό σταθμό 30 παιδιών, 2 ΚΑΠΗ δυναμικότητας 50 ατόμων και 1 Κέντρο Πληροφόρησης και Στήριξης της Απασχόλησης – Telecottage. Το Κέντρο θα λειτουργήσει με την μορφή τηλε-οικοτεχνικής μονάδας (tele-cottage) και θα παρέχει πλήρεις υπηρεσίες κοινωνικό-ψυχολογικής υποστήριξης και υποστήριξης για την ένταξη στην αγορά εργασίας.

Στον τομέα αυτό, το Κέντρο θα απευθύνεται στις πλέον ευάλωτες κατηγορίες ανέργων (μακροχρόνιοι άνεργοι, γυναίκες, νέοι) και στις πλέον ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού (άτομα με μειονεξίες, μονογονοϊκές οικογένειες, μετανάστες, κλπ.). Το Κέντρο θα

χρησιμοποιήσει την Κινητή Μονάδα για την επιτόπια παροχή των υπηρεσιών αυτών και την προσέγγιση του πληθυσμού στον οποίο απευθύνονται. Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης προβλέπονται οι ακόλουθες Πράξεις:

- Οι Τεχνικές μελέτες υποδομών
- Η κατασκευή υποδομών
- Ο εξοπλισμός υποδομών
- Η ανάπτυξη λογισμικού, προμήθεια , εγκατάσταση και συντήρηση του εξοπλισμού του Κέντρου
- Η εξειδικευμένη επιστημονική υποστήριξη

Οι δράσεις του Μέτρου εξασφαλίζουν άμεσες συνέργιες με τις λοιπές Προτεραιότητες του Προγράμματος, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν προϋποθέσεις και ευκαιρίες στους κατοίκους, στους εργαζόμενους και στους ανέργους του Περάματος, ώστε να ωφεληθούν από τις δράσεις του Προγράμματος.

Αναλυτικότερα, το Μέτρο υποστηρίζει τους στόχους του Προγράμματος και της Προτεραιότητας στην οποία εντάσσεται σε ό,τι αφορά:

Την ανάπτυξη δικτύου υπηρεσιών φροντίδας και εξυπηρέτησης του πολίτη

Την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η κοινωνία της πληροφορίας

Ωφελούμενοι από τη δραστηριότητα: οι κάτοικοι του δήμου περάματος και ιδιαίτερα οι γυναίκες , οι νέοι και η μακροχρόνια άνεργοι και επιπλέον οι εργαζόμενοι στη ΝΕΖ Ποσοτικοποίηση των στόχων

A. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ 2006
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ	0	1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ - ΚΤΙΡΙΑ	0	4
ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	0	1
ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΩΝ	0	1
ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ	0	2
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ)	0	30
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ)	0	30
B. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΧΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: 2.500		
ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΧΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ: 5.500		
ΠΑΡΟΧΗ ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ : 5.500 ΑΤΟΜΑ		
ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ: 44		
Γ. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ		

ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: 15
ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: 10
ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ: 8
ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ: 20%

Μέτρο 3.2.: Επαγγελματική Κατάρτιση

ΤΟ ΜΕΤΡΟ 3.2 ΣΤΟΧΕΥΕΙ ΣΤΗΝ:

- Βελτίωση του εργατικού δυναμικού της πόλης, που απασχολείται στον κλάδο της ναυπηγοεπισκευής και απόκτηση νέων τεχνικών δεξιοτήτων, που είναι απαραίτητες για την ανασυγκρότηση του κλάδου και την προσαρμογή του στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- Απόκτηση ικανοτήτων επιχειρηματικότητας από τους ιδιοκτήτες και τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων, κατάλληλων για την ανασυγκρότηση του κλάδου και την προσαρμογή του στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- Απόκτηση των απαραίτητων τεχνικών και διοικητικών δεξιοτήτων, από το στελεχιακό δυναμικό το οποίο θα λειτουργήσει τις δομές, που προβλέπει το Πρόγραμμα.
- Κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία πληθυσμιακών ομάδων, που πλήττονται ιδιαίτερα από την ανεργία (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, μετανάστες κλπ.), για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου προβλέπονται παρακάτω Δράσεις που αφορούν:

3.2.1. Την κατάρτιση επιχειρηματιών / στελεχών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις του κλάδου της ναυπηγοεπισκευής. Οι συμμετέχοντες θα προέλθουν από τις επιχειρήσεις της ΝΕΖ. Η κατάρτιση θα καλύψει τους τομείς της επιχειρηματικότητας, του marketing, της διασφάλισης ποιότητας και των νέων τεχνολογιών. Η Δράση αυτή, θα ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες αναβάθμισης δεξιοτήτων, που υπαγορεύουν οι δράσεις αναδιάρθρωσης και θα συντονιστεί χρονικά με την εφαρμογή των δράσεων αυτών.

3.2.2. Την κατάρτιση εργαζομένων και επιχειρηματιών / στελεχών των επιχειρήσεων του κλάδου της ναυπηγοεπισκευής σε προγράμματα μέτρων αντιρύπανσης.

3.2.3. Την κατάρτιση ανέργων στη διοίκηση και διαχείριση πολιτιστικών εξυπηρετήσεων και εξυπηρετήσεων ψυχαγωγίας (στελέχη υποδομών πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού και αναψυχής). Αυτοί που θα συμμετάσχουν σε αυτές τις δράσεις κατάρτισης, θα είναι υποψήφιοι στο τέλος της κατάρτισής τους, για να προσληφθούν και να λειτουργήσουν τις πολιτιστικές δομές και υπηρεσίες πολιτιστικού και εκπαιδευτικού τουρισμού και ψυχαγωγίας, οι οποίες θα δημιουργηθούν στο Μέτρο 1.1.

3.2.4. Την κατάρτιση ανέργων στην τέχνη της ξυλοναυπηγικής. Οι καταρτιζόμενοι θα αποτελέσουν μια δεξαμενή ανθρώπινου δυναμικού, από την οποία θα προσληφθούν οι

τεχνίτες, που θα λειτουργήσουν το Καταφύγιο Ιστορικών και Παραδοσιακών Σκαφών, το οποίο θα δημιουργηθεί στο Μέτρο 1.1.

3.2.5. Την κατάρτιση ανέργων στα νέα επαγγέλματα, που θα προωθηθούν με τη δημιουργία του Κέντρου Ναυτικού Μοντελισμού, του Μέρου 2.1.

3.2.6. Την κατάρτιση ανέργων στην τέχνη του ξύλινου παιχνιδιού.

3.2.7. Την κατάρτιση ανέργων, με προτεραιότητα σε αυτούς οι οποίοι υφίστανται τον κίνδυνο αποκλεισμού, σε δεξιότητες – κλειδιά για την αποτελεσματική αναζήτηση εργασίας. Θα δοθεί προτεραιότητα συμμετοχής, σε αυτήν την ενέργεια κατάρτισης, σε όσους προσφέρεται υποστήριξη από τις δομές κοινωνικο-ψυχολογικής στήριξης και στήριξης απασχόλησης, που θα δημιουργηθούν στο Μέτρο 3.1 και ιδιαίτερα σε γυναίκες.

ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΟΣΟ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΗ Δ.Δ. ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
		%	%Δ.Δ	%Δ.Δ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (Δ.Δ.)	706.350		20,5	5,7
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (ΕΤΠΑ)	529.762	75	15,4	4,3
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	176.588	25	5,1	1,4

Ποσοτικοποίηση των στόχων

Α. ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΣ 2006
ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΟΙ/ΕΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ	0	125
ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	0	60
ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΣΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	0	110
Β. ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		
ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ: 3		
Γ. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ		
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: 30		

Παρατηρούμε δηλαδή στον τρίτο άξονα προτεραιότητας τη σχέση που παρουσιάζει ο χώρος και η κοινωνική δομή, τα προβλήματα που προέρχονται μέσω μιας σχέσης άρρηκτης και τελικά τη ν εύρεση λύσεων που επιζητείτε μέσω παρεμβάσεων χωρικών και κοινωνικών δράσεων.

Άξονας Προτεραιότητας 4 Τεχνική Βοήθεια

- Μέτρο 4.1 Τεχνική Βοήθεια

Υπομέτρο 4.1.1 Διαχείριση, Υλοποίηση, Παρακολούθηση και Έλεγχος

Δράση 4.1.1.1. «Προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακών -Ε.Π. Περάματος»

Δράση 4.1.1.2. «Σύμβουλος Υποστήριξης Περάματος»

Υπομέτρο 4.1.2 Δημοσιότητα, Πληροφόρηση του Πολίτη, Αξιολόγηση και Εκπόνηση Μελετών

Δράση 4.1.2.2. «Δημοσιότητα, Προβολή και Πληροφόρηση»

Δράση 4.1.2.3. «Μελέτη σκοπιμότητας για τη δημιουργία και λειτουργία Κέντρου Ηλεκτρονικού Εμπορίου στο πλαίσιο του ΕΠ. Περάματος»

Δράση 4.1.2.4. «Μελέτη διερεύνησης των δυνατοτήτων Λειτουργικής Αναβάθμισης των ΜΜΕ της ΝΕΖ του Περάματος»

Δράση 4.1.2.5. «Οργάνωση εκδηλώσεων στο πλαίσιο του Ε.Π. Περάματος»

Ωφελούμενοι από το μέτρο : το σύνολο των κατοίκων της πόλης .

4.4 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Αν θα θέλαμε να μιλήσουμε με αριθμούς σχετικά με τις βασικές επιπτώσεις του προγράμματος εκτιμήθηκε ότι η ανεργία θα παρουσιάσει μείωση κατά 24% και αν θα προσθέταμε και της θέσεις απασχόλησης κατά την περίοδο της δημιουργία των έργων η μείωση αγγίζει το 28.9%,επιπλέον εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του συνόλου των επιχειρήσεων του ναυπηγοεπισκευαστικού κλάδου(117 επιχείρησης), επιπλέον τεχνολογικός εκσυγχρονισμό 20 επιχειρήσεων του κλάδου ή διαφορετικά του 17% του συνόλου των επιχειρήσεων.

Σε σχέση με το περιβάλλον προβλέπεται μείωση της ρύπανσης κατά 5%.από εισπνεύσιμα σωματίδια και ανάπλαση υπαιθρίων χώρων σε ποσοστό 24%της συνολική επιφανείας των υπαιθρίων χώρων.

Σχετικά με τις επιπτώσεις στον κοινωνικό τομέα , χρήστες υπηρεσιών κοινωνικής και ιατρικής φροντίδας με αύξηση σε ποσοστό 4,4%, αύξηση δυναμικότητας υπηρεσιών φύλαξης βρεφών κατά 150%, αύξηση της δυναμικότητας υπηρεσιών φύλαξης παιδιών κατά 28,6%και χρήση υπηρεσιών πληροφόρησης και εξυπηρέτησης του πολίτη σε ποσοστό 5,2%

4.5 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ⇄ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ⇄ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ

Για να κάνουμε και μια σύντομη αναφορά σχετικά με το πώς λειτουργεί το πρόγραμμα σε διαχειριστικό επίπεδο να αναφέρουμε τα εξής:

Η παρακολούθηση του προγράμματος εξασφαλίζεται από την **ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ** του προγράμματος.

Η επιτροπή αυτή συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο και οι αρμοδιότητες της περιλαμβάνουν ειδικότερα

- ▶ την έγκριση του προαναφερθέντος συμπληρωματικού προγράμματος,
- ▶ επακόλουθες τροποποιήσεις του προγράμματος ή του συμπληρωματικού προγράμματος,
- ▶ την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος ως συνόλου και
- ▶ την έγκριση των όρων που περιλαμβάνουν οι προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων.

Αποτελείται από **1) εκπροσώπους των τοπικών αρχών και, ενδεχομένως, 2) εκπροσώπους των περιφερειακών και εθνικών αρχών** τις οποίες αφορά το πρόγραμμα. Είναι επιθυμητή η συμμετοχή **3) των οικονομικών και 4) κοινωνικών εταίρων** καθώς και **5) μη κυβερνητικών οργανώσεων**, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων του περιβαλλοντικού τομέα. . Στις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης δύνανται να συμμετάσχουν με συμβουλευτικό ρόλο, **ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής και, ενδεχομένως, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.**

Στην περίπτωση που ένα πρόγραμμα καλύπτει περισσότερες από μία αστική περιοχή, η επιλογή των ενεργειών και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους θα διασφαλίζεται από μία **ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗΣ** για τις δραστηριότητες σε κάθε περιοχή.

Οι κανόνες συνεργασίας και εταιρικής σχέσης, οι οποίοι διέπουν την εν λόγω επιτροπή, θα είναι οι ίδιοι με εκείνους που διέπουν την Επιτροπή Παρακολούθησης. *Δύνανται να συμμετάσχει ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής με την ιδιότητα του παρατηρητή.*

Εφόσον ένα πρόγραμμα καλύπτει μόνο μία αστική περιοχή, το έργο της επιτροπής καθοδήγησης μπορεί να το αναλάβει η Επιτροπή Παρακολούθησης η οποία ενεργεί ως Επιτροπή Καθοδήγησης.

Η **ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ** θα έχει τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο άρθρο 34 του γενικού κανονισμού, συμπεριλαμβανομένης της οργάνωσης της προετοιμασίας των αποφάσεων που πρόκειται να ληφθούν από την επιτροπή παρακολούθησης και, ενδεχομένως, την επιτροπή καθοδήγησης. Ειδικότερα, κάνει δεκτή, εξετάζει και αναλαμβάνει προκαταρκτική αξιολόγηση των ενεργειών που προτείνονται για χρηματοδότηση ή συντονίζει αυτές τις εργασίες. Διασφαλίζει επίσης τον συντονισμό των δραστηριοτήτων των αρχών ή των φορέων που έχουν ενδεχομένως οριστεί για την εφαρμογή των διαφόρων μέτρων.

Τα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας δύνανται, μετά από την ενδιάμεση αξιολόγηση, να αναθεωρούνται με πρωτοβουλία των κρατών μελών ή με πρωτοβουλία της Επιτροπής μετά από σύμφωνη γνώμη των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

. Σύμφωνα με το **άρθρο 38 παρ.1 του Καν. (ΕΚ) 1260/99**, το κράτος μέλος έχει την κύρια ευθύνη για την άσκηση του οικονομικού ελέγχου του ΚΠΣ και των

Κοινοτικών Πρωτοβουλιών Σχετικά με το URBAN Περάματος διεξήχθησαν 6 συνεδριάσεις από την επιτροπή παρακολούθησης.

1η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

Στις 16 Ιουλίου 2002, στην Αθήνα συνήλθε σε 1η συνεδρίαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Οικονομικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης Περάματος 2001- 2006», η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7.3 του εγκεκριμένου προγράμματος και το άρθρο 35 του Κανονισμού 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία».

2η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

Στις 2 Δεκεμβρίου 2003, στο Πέραμα συνήλθε σε 2η συνεδρίαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Οικονομικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης Περάματος 2001-2006», η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7.3 του εγκεκριμένου προγράμματος και το άρθρο 35 του Κανονισμού 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία».

3η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

Στις 23 Νοεμβρίου 2004, στην Αθήνα συνήλθε σε 3η συνεδρίαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Οικονομικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης Περάματος 2001-2006», η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7.3 του εγκεκριμένου προγράμματος και το άρθρο 35 του Κανονισμού 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία».

4η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

Στις 21 Δεκεμβρίου 2005, στην Αθήνα συνήλθε σε 4η συνεδρίαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Οικονομικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης Περάματος 2001-2006», η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7.3 του εγκεκριμένου προγράμματος και το άρθρο 35 του Κανονισμού 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία».

5η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης

Στις 16 Ιουνίου 2006, στην Αθήνα συνήλθε σε 5η συνεδρίαση η Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. «Οικονομικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης Περάματος 2001-2006», η οποία συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7.3 του εγκεκριμένου προγράμματος και το άρθρο 35 του Κανονισμού 1260/1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία».

Και στα τρία επιχειρησιακά προγράμματα, **Υπεύθυνη Αρχή είναι η Διαχειριστική Αρχή URBAN**. Η Διαχειριστική Αρχή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή, την αποτελεσματικότητα και κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του αντίστοιχου Ε.Π τη κάθε πόλης που συμμετέχει.

Αναλυτικότερα, οι Φορείς Υλοποίησης, οι οποίοι ποικίλουν ανάλογα με τα μέτρα:

- *Η Διαχειριστική Αρχή URBAN.*
- *Ο Δήμος Περάματος*
- *Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Περάματος*
- *Το ΥΠΟΙΟ ή η Γενική Γραμματεία της Περιφέρειας Αττικής ή Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα για πράξεις που αφορούν Ενισχύσεις Επιχειρήσεων.*

Το Urban του Περάματος , όπως λέχθηκε και από τους υπεύθυνους στο γραφείο διαχείρισης του Urban Περάματος, διεξάχθηκε με επιτυχία , ζητήθηκαν να δοθούν στα πλαίσια της συγκεκριμένης εργασίας κάποια αριθμητικά στοιχεία τελικών αποτελεσμάτων βάση των οποίων να μπορούσαμε να δούμε κατά πόσο επιτεύχθηκαν οι στόχοι των προτεραιοτήτων καθώς όμως το πρόγραμμα έχει ολοκληρωθεί πολύ πρόσφατα δεν υπάρχει ακόμα μια τελική έκθεση των αποτελεσμάτων.

όπως όμως λέχθηκε η διεξαγωγή του προγράμματος θεωρείται επιτυχής , οι στόχοι εκπληρώθηκαν , έγιναν αρκετές παρεμβάσεις οι οποίες είτε σταθεροποίησαν είτε βελτίωσαν την κατάσταση και οι δράσεις οι οποίες έλαβαν χώρα θεωρήθηκαν επιτυχής .Υπήρξαν καινοτόμες παρεμβάσεις που αναζωογόνησαν το αστικό περιβάλλον. Δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας έγινε μεγάλη προσπάθεια στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και των κοινωνικών ανισοτήτων όπου πράγματι και παρουσιάστηκε βελτίωση.

Γενικότερα η κοινοτική πρωτοβουλία URBAN θεωρήθηκε επιτυχής στις περισσότερες πόλεις της ευρωπαϊκής ένωσης που έλαβε χώρα. Σύμφωνα με το προγραμματισμό για την περίοδο 2007-2013 οι πρωτοβουλίες τύπου Urban II θα καταργηθούν.

Όπως αναφέρεται στο ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης 2004-2009, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, 31.5.2005 «Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση της περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007-2013, την οποία πρότεινε η Επιτροπή, το πρόγραμμα URBAN εξαφανίζεται ως συνέπεια της απλοποίησης και της ομαδοποίησης. Λαμβάνοντας υπόψη την επιτυχία της πρωτοβουλίας Urban και την αναγνώριση που κέρδισε από τους πολίτες, η ομαδοποίηση που προτείνεται από την Επιτροπή οφείλει να επιτρέψει στις πόλεις να αποκομίζουν τα μέγιστα οφέλη από την προτεινόμενη απλοποίηση.

5.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ URBAN.

Όπως παρατηρήσαμε από όλα τα παραπάνω η σύνδεση του χώρου και της χωρικής ανάπτυξης συνδέεται άμεσα με την κοινωνική δομή και την κοινωνική πραγματικότητα , και η βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών συνδέεται αντίστοιχα άμεσα με την χωρική διάσταση .

Η αστική ανάπτυξη παρουσιάζει πολλές συνισταμένες στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής πολιτικής για την χωρική ανάπτυξη. Η αειφορία και η αστική ανάπτυξη δεν μπορούν να επέλθουν με μονοδιάστατες πολιτικές , παρατηρούμε πως στην περίπτωση του Urban δόθηκε μεγάλη βαρύτητα και σε δράσεις αποκλειστικά χωρικού περιεχομένου , μα και σε δράσεις κοινωνικού περιεχομένου όπως η καταπολέμηση της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού ,όπως προείπαμε το πρόγραμμα θεωρήθηκε επιτυχές .

Για να επέλθει αστική ανάπτυξη πρέπει καταρχήν να παρατηρήσουμε τα κοινωνικά προβλήματα που παρουσιάζει ο κάθε τόπος που μας ενδιαφέρει και να προσαρμόσουμε τις πολιτικές χωρικής ανάπτυξης στα προβλήματα .

Όταν αναφερόμαστε στο δομημένο περιβάλλον , αναφερόμαστε καταρχήν το περιβάλλον εκείνο μέσα στο οποίο συνυπάρχουν οι άνθρωποι , αναφερόμαστε στην έννοια της πόλης μια έννοια τελικά που εμπεριέχει τόση ενέργεια καθώς έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλεται και να μεταβάλλει .Η δυναμική του χώρου κατέχει τη δυνατότητα να επηρεάσει την ανθρώπινη δραστηριότητα , το ζητούμενο είναι να μπορεί να επηρεάζει την ανθρώπινη δραστηριότητα μόνο θετικά δημιουργώντας τις συνθήκες εκείνες οι οποίες θα οδηγούν μοναχά σε υγιής ανάπτυξη.

Συμπερασματικά θα μπορούσαμε να πούμε πως οι πολιτικές της χωρικής ανάπτυξης στην Ε.Ε θα πρέπει να στηρίζουν τις δράσεις τους σε αυτή την δυναμική σχέση χώρου-κοινωνίας , κάτι βέβαια το οποίο πλέον σε μεγάλα ποσοστά συμβαίνει , το ίδιο θα πρέπει να αρχίσει να γίνεται και από την πλευρά των πολιτικών κοινωνικού περιεχομένου , θα πρέπει δηλαδή η συνισταμένη του χώρου να τίθεται σε πρωταρχικό επίπεδο.

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ:

- <http://www.urban.gr>
- <http://www.perama.gr>
- <http://www.ggea.gr>
- <http://www.kps.gr>
- <http://www.mnec.gr/ergorama>
- [www.hellaskps.gr/documents/ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ ΚΠ 2000-2006.htm](http://www.hellaskps.gr/documents/ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΕΙΣ_ΚΠ_2000-2006.htm)
- www.minenv.gr/urban/metro1-2-perama.htm
- www.europa.eu.int

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΗΓΕΣ:

- Πρόταση Επιχειρησιακού Προγράμματος «Οικονομική και Κοινωνική Αναζωογόνηση Περάματος 2001 – 2006»
-
- Ενδιάμεση Έκθεση Αξιολόγησης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Οικονομική και Κοινωνική Αναζωογόνηση Περάματος 2001 – 2006»
-
- Συμπλήρωμα του προγραμματισμού του επιχειρησιακού προγράμματος , Δεκέμβριος 2005
-
- Ανακοίνωση της επιτροπής στο συμβούλιο και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο σχετικά με μια θεματική στρατηγική για το αστικό περιβάλλον(SEC(2006)16)
- Ανακοίνωση της επιτροπής στο συμβούλιο , στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο , στην Ευρωπαϊκή οικονομική και κοινωνική επιτροπή και στην επιτροπή περιφερειών προς μια θεματική στρατηγική για το αστικό περιβάλλον (SEC(2006)16)
- Αγγελίδης Μηνάς , «οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής ένωσης για τη χωρική ανάπτυξη:μια μεγάλη πρόκληση για την Ευρώπη και την Ελλάδα», πανεπιστημιακές εκδόσεις Ε.Μ.Π,Αθήνα,2004
- Αγγελίδης Μηνάς «χωροταξικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη», Συμμετρία,Αθήνα, 2000
- Λύτρας Ανδρέας , «κοινωνία και εργασία ο ρόλος των κοινωνικών τάξεων»,Παπαζήσης,Αθήνα,2000.

- Νικολαΐδου Σοφία , «η κοινωνική οργάνωση του αστικού χώρου», Παπαζήσης, Αθήνα, 1993
- Ιορδάνης Ψημμένος(επιμέλεια), «αστική κοινωνιολογία, καπιταλισμός και νεωτερικότητα», Παπαζήσης, Αθήνα, 2005
- Αυγερινού –Κολώνια Σοφία, « ειδικά θέματα αναπτυξιακού σχεδιασμού», εκδόσεις Ε.Μ.Π, Αθήνα ,1996.

ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ :

- Υπεύθυνοι στο γραφείο διαχείρισης του Urban Περάματος που εδρεύει στο δημαρχείο Περάματος.